

GORISKA KNJIZNICA

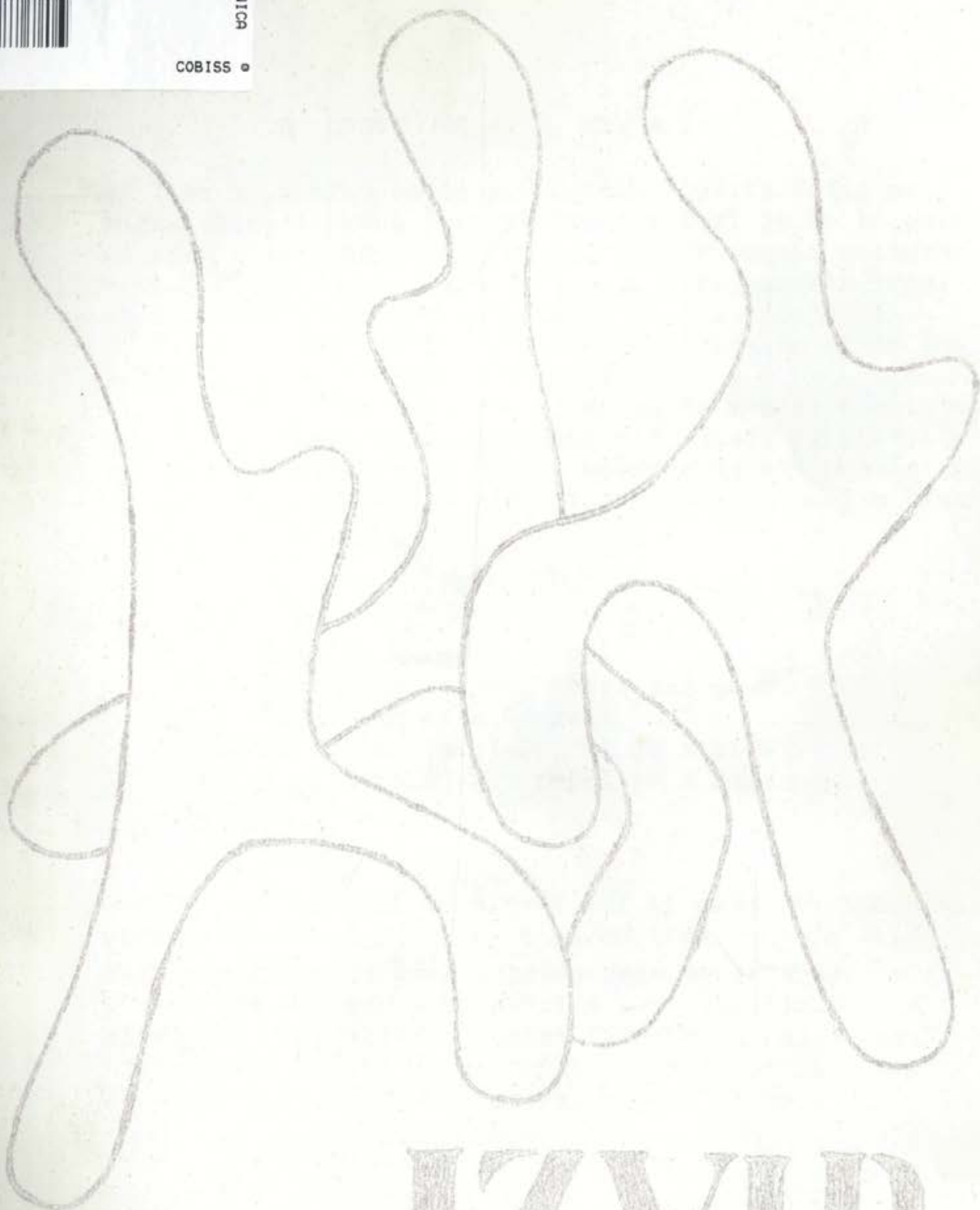
0/71] = št. 14 kpl. + In memoriam; kpl.

Per 1303/1970/71

10007118

COBISS

IZVIR

LETO IV.

GIMNAZIJA

VENO PILON

ŠT. 1.

AJDOVŠČINA

10-11-11] 20

1303

OP 7.118

OB SMRTI STANETA SEVERJA

Tako je. Enkrat se je pač moralo zgoditi. Sedaj ne pomaga nobena zlagana sentimentalnost. Umrl je. Ne bo ga več na odru niti v najrevnejši vasi niti v bogati kulturni hiši. Toda on bo še vedno tu. V nas. Dober, hudoben, rešal se bo, jokal, igral maske z obrazo in nas spominjal.

Če bo ta vest za koga dovolj glasna, da se bo potolkel po prsih, rekoč: "Oja krivša."

Splah pa ni potrebno, da bi se za to zahvaljevali tehniku, niti tisti blagoslovljeni, niti tisti prekleti. Če je še vedno živ, je živ zaradi sebe in zaradi nas. In kdor ga ni poznal, ko je živel, naj tudi sedaj ne moči s črnimi čipkami obrobjenega robčka.

Umrl je. Zažgali so ga.
Suho je prasketal modri plamen.
In ni smo reka Ganges.
Ja bo kdo rekel: Ja, šel je v nič.
A ni tako. Njegov pepel je v nas.

Tako je. Tako pač mora biti. Kaj bi sedaj sentimentalizirali, govedjali kaj vse je narediti, kaj vse je biti, kakšne zasluge je imel. Zaprimo raje svoje gobce in ga pustimo, da nam sam spregovori. A ne s pomočjo te blagoslovljene in prelete tehnike. Spregovori naj v nas. V njem smo se iskali in se našli, on se je iskal v nas. Torej še živi. Še prav je mrtev. Umrl bo z nami.

Dekor

MED MLAKO IN BREGOM

DAN, IN VEJEŠ PORAZE

VERIGA, IN ŠTEJEŠ OBROČE

VODA, IN ŠTEJEŠ KAPLJE

STOPNIŠČE, IN ŠTEJEŠ KORAKE

VENEC, IN ŠTEJEŠ LISTE

DAJMO

NOGE V PESEK,

OČI NA NEBO,

ROKE V SENCI,

ŽIVLJENJE V OCEANE IN

IŠČIMO SE

Maestro Klinkov

ČUTEČNEŽ

Čuteč in sukajšč in sive hlače se ponikajo pred hišo. V njih počasi stopa dvoličnost. Vstopi v hišo, z rahlim treskom vrat naznani svoj prihod, z pridržanim, a čisto 'bernantrnim' pozdravom veličastno sede na pouzjeni stoli, z rahlim nasmeškom na dveh mešičkih, ki naj bi bila podobna ustnicam, poslušša tožbe domaših. Iz dveh ugaolih ogorčkov mu tu pa tam še pečuje kako lokra, ki pa prav kmalu ugaone in zogisni. Videti je pozoren in čuteč. Podoben je zajcu, ki prestresa z ušesi. Po vlijudnostnem molku se mešička odpreta. Iz njih se izlije blatna in kalna mlekuža, obdana z biotrotoje čistega potoka. Pod ostrešjer se počasi razkrajja nagri ta slama. Duh veje od nje. Čudno, da ga ljudje ne občutijo. S šapc pritrjeno na ključnico in lopatico, se dotakne nize in le-ta se zgrudi. S kremplji se približa stolu in ta strohni. S kopiti zapušča sled, ki se ne zbrise.

Šibanje gentlmana onogoča meh, ki ga poganjajo brezkrvne žile pod zmrznjeno zunanostjo.

Steber votane. Odhaja. Udi se skladno premikajo. Čudno, da mu ne pokajo kosti. Ob pozdravu bruhne iz ust dinezavra ogenj, ki se kmalu sprene v ročan, uničujoč plamen.

IRENA

Sedim na klopi pred hišo. Čakam. Zmenili smo se, da bomo šli na izlet. Za hišo se začne svet dvigati. Redke grmovje prehaja v gozd, v katerem se izgublja stena. Steza počasi zavije med drévje. Dobro jo poznam. Velikokrat sem že hodila po njej. Danes se prav nič ne veselim. Začelo se je s tem, da jih moram čakati. Škoda ker ne greva sama s očetom. Rada ga imam. Ob njen lahko hodim molče in tudi on molči. Kadarko se pogovarjave, govoriva o stvareh, ki naju oba zanimajo. Z leti se ljudje, ki so bili v mojih očeh vidoko naš drugimi, počasi in se manjšali, toda moj oče bo vedno ostal isti. Mama nekaj pripoveduje. Pripričevaja nalico. Ne mine dan, da se ne bi nekajkrat sporekli. To je menda čisto naravno, toda včasih mi je zale hude zanje. Po stopnicah prihajo Mira, moja sestrična. Ne ujememo se. Preveč sva si različni. Ne razumen, zakaj se še za ta izlet v gozd na-

VZPOREDNIČE

V biltenu republiškega centra marksističnih krožkov je bilo objavljeno poročilo o delu v generacijsko mešani skupini na gimnaziji v Ajdovščini. Napisala ga je naša ravnateljica Mira prof. Novak. Nas prispevek je povzetelek njenega poročila.

V mnogočem je starejša generacija na slabšem od mlajše, saj se ni mogla, kot današnja mladina, ki ima na svoji strani čas in razvoj, tako hitro in vsestransko izobraziti. Starejša generacija teže sledi hitremu tempu spreminjanja življenja.

Stare dogme o gimnaziji kot izključno izobraževalni ustanovi, se rušijo, nove vrednote, ki se naslanjajo tudi na vzgojne naloge, kojih ima vsaka šola, pa niso še povsem izoblikovane.

V tem labilnem svetu obe generaciji težko najdeta skupno in pravo pot: tako nastaja med učenci se in tistimi, ki poučujejo, nesoglasje.

Srečo imamo, da je naša družbenopolitična pravna ureditev samoupravno koncipirana in nudi posamezniku ali skupinam pravico do razpravljanja o vsebinsko najrazličnejših problemih.

Vsi skupaj (dijaki in profesorji) na vsaki šoli, bi morali doživljati procese, ki se odigravajo na zavodu in izven njega, biti ob tem razumevajoči. Vsi skupaj bi morali nuditi dijaku ali profesorju socialno pomoč, če jo ta potrebuje. To se najlaže doseže s skupinskim delom. Po predlogu ZPMS, ZMS in ZS smo na ajdovski gimnaziji osnovali generacijsko mešano debatno skupino, v kateri je sodelovalo deset dijakov in šest odraslih iz širšega kulturnega področja Ajdovščine. S pomočjo osebnega in kolektivnega razmišljanja smo razvili emisel za dialog med obema generacijama.

Kaj je skupina? Nič drugega kot združba ljudi, ki vplivajo drug na drugega, ki sprejemajo vrednote in mnenja, ki se pri delu v skupini oblikujejo, socializirajo, vzgajajo. Skupina je socialni organizem, v katerem potekajo socialne interakcije, ki so več kot akcije in več kot reakcije. Skupin poznamo več: primarne, ki so neformalne, ker nimajo organizacijske strukture (družičaka, sošed-

stvo, prijateljstvo); sekundarne, ki zadovoljujejo potrebe izven človeka, so notranje strukturirane in so zato formalne (delovne organizacije, pedagoški zbori, pa tudi generacijsko mešana skupina na našem zavodu).

Za mladega človeka je najvažnejša primarna skupina, v kateri živi - družina. Za družbeno življenje pa so važne sekundarne-formalne skupine.

Sartre pravi: "Edini izhod v naši tako izrazito potrebniški družbi je samoupravljalni sistem." Tega večkrat ne znamo, nočemo ali ne moremo izkoristiti. In vendar je potrebno, da se naučimo delati in odločati v skupini: en sam človek ne more biti vsestransko sposoben in psihično pripravljen vedno le samostojno nastopati.

Miselnost naših ljudi sega vedno globlje v pravice demokratičnih članov naše družbe. Vendar smo še vse premalo usposobljeni za delo v samoupravnih telesih, ki pogojujejo pravilne in humane interakcije.

Dejstva, da ena četrtnina članov v samoupravnih telesih štiti enkrat ne sodeluje v diskusiji in da v 80% primerov diskutira le vodilni kader, je kriva nezadostna obveščenaost, socialna negotovost, neurejeni medsebojni odnosi, šibek status v delovni organizaciji in pre malo znanja.

Socializacija je proces, ki poteka celo življenje. Človek, kot socialno bitje, vstopa v socialne skupine, kjer se oblikuje in pridobiva socialne vrednote. Tu se zadovoljujejo najosnovnejše potrebe, kot socialna pripadnost, čustvena varnost in zdrava oblika uveljavljanja.

V generacijsko mešanih skupinah je možno, da si člani pridobijo večjo tolerantnost, da izpilijo medsebojne odnose in da pridejo do izraza tudi osamljeni. Tuh je vedno več, saj se ne znajo prilagoditi spremembam v današnjem hitrem tem, u življenja. Krivoe za to lahko iščemo v neugodnih socioloških pšimamah v katerih dijaki živijo, posledice so agresivnost, neprilagojenost... Take ljudi je treba pritegniti, kajti veliko nesrečo pomeni, če človeka skupina, v katero bi se rad vključil, odbije.

Kakor pri delu pri sleherni skupini, tako je bilo videti tudi v naši, da se je porajala posebna vrsta energija, ki je je ustvarjala v grupi grupna klima. Ta je vplivala na vzorce medsebojnega komuniciranja, na vzorce izražanja, na čustvene odnose v skupini. To je bila tiata energija, ki je pogojevala skupinsko kohezijo, ki je vplivala na interakcijo v skupini in na njeno produktivnost. Tudi na delo naše generacijsko mešane skupine so vplivale pozitivna in negativna izkušnje njenih članov, vplivala je atmosfera, v kateri je skupina delala, vplivalo pa je tudi to, kako so si člani medsebojno

nuditi socialno pomoč. Morja se res sliši malce ustrašeno "nuditi socialno pomoč", toda to ni materialna pomoč v denarju, to ni tista pomoč, ko nekoga podpremo z berglazi. Prava socialna pomoč je v tem, da znamo in tudi hočemo poslušati. Trdno sem prepričana, da so vsa dogajanja v naši skupini potekala tako, da je bilo možno člane o mnogočem informirati, jih v debati vzpodbujati, jim nuditi snovi za individualno razmišljanje, jim pa tudi ponuditi možnost, da se "skihajo" - to je, da sprostijo notranje napetosti. Vse to pa je bil primeren start za spremembo stališč in mnenj.

Večkrat se je dogajalo, da je član, ki zaželenega statusa ni dosegel, prišel v stopnjo frustriranosti. V takih primerih je posegel vmes vodja skupine, ki je članu pomagal.

Med dijaki na naši gimnaziji je večina vozačev. Delovni dan je nepet do skrajnosti, zato je velikokrat nemogoče sklicevati mladinske sestanke, ne da bi bil pri tem prikrajšan eden ali drugi.

Naš delovni načrt je zajemal štiri teme:

1. Enotnost v različnem vrednotenju kulture,
2. Mladi in prosti čas,
3. Seksualna revolucija v očeh različnih generacij in
4. Učitelj in očenec - soustvarjalca učno-vzgojnega procesa.

Pri delu je z izredno požrtvovalnostjo pomagala prof. Danica Marion, ki je pri vseh seansah vodila tudi protokol za opazovanje skupine. Delala je sketograme, zapisovala trajanje in označitev prispevkov glede na logično razvijanje obravnavane teme, opazovala vedenje članov glede na dogajanje v skupini; opazovala skupino kot celoto: čustvene odnose v njej in povzela tudi evaluacijo dela v skupini.

Po zadnjem sestanku skupine so člani izpolnili vprašalnik o vsebini razgovorov, v katerem so odgovorili, kako so sledili vsebini razgovorov ali so spreminili svoje prejšnje mnenje o tem področju. Ravno tako so izpolnili vprašalnik o delu - dogajanju v skupini, ali so bili kot člani skupine zadovoljni z njenim delom kakšno je bilo vzdušje, ali so se med seboj zblížali in se čutili navezani na to skupino.

Za prihodnje šolske delo pripravljamo v okviru Zveze mladine na naši šoli več takšnih generacijsko mešanih skupin. Na sestankih bomo razpravljali o funkciji in disfunkciji naše šole, o vzgojnih problemih, o učnih programih, o družini, o religiji kot obliki družbene zavesti, o perspektivah mladim, o sindikatih in Zvezi

komunistov in o mnogih drugih, ki v svoji
zaselevali le to, da so bili, kajti pri
držbe, se do njih obravnavati, ki so z
ni razreševati in pri vsem tem ohraniti dostojanstvo
humaniziranega socialističnega človeka.

Quo Vadis DRAMA

V okviru sobotnih abonmajskih predstav smo 12. decem-
bra gledali v ljubljanski drami Mrakovega Mirabeauja.

Naše gledališko leto se je začelo s Shakespearovim
Macbethom, ki pa me je proti pričakovanju razočaral. Ra-
zočarala me je igra, ki ni pokazala tistega, kar bi slo-
vek od Shakespearovne tragedije pričakoval. Le Duša
Počkajeva je z igro Lady Macbethove pokazala, da se zna
vživeti tudi v tragične vloge.

Kot drugo smo si ogledali komedijo Petra Ustinova
Photo Finish, v kateri avtor obravnava življenjske letne
šase starega pisatelja. S kopičenjem dogodkov zabava
gledalce skozi tri ure, ko pa hoče svoje misli na koncu
urediti, ostane praznih rok. Kljub temu pa mi je bolj
razveseljivo podoba nudila režija in igra. Lahko skoraj
trdim, da je tekst Ustinova ponudil igralcem svet, ki
ga v celoti obvladajo, če že ne tudi presegajo.

Tretja predstava, ki smo si jo ogledali, je bila tra-
gedija še živejšega slovenskega avtorja Ivana Mraka.

Z Mrakovim gledališkim delom se je občinstvo srečalo
pred štirimi leti, z uprizoritvijo Marije Tudor, ki prav
tako kot Mirabeau, temelji na zgodovinskih trenutkih.

Dogajanje tragedije Mirabeau je postavljeno na začetek
francoske revolucije. Središčna osebnost je markiz
Mirabeau, čigar idejni svet je nekje nad dvema sovražni-
ma si svetovoma, ki si stojita nasproti: na eni strani
dvor in njegovi predstavniki, na drugi strani revoluci-
ja, ki naj bi prinesla nov in boljši svet. Junak se spo-
pade z objektivno resničnostjo; njej nasproti postavlja
svoje posebno naravo, svoj poseben odnos do sveta in
in posebno usodo. Ta usoda ga je ogoljufala, ker je
stal nekje na sredi poti. Ker pa se Mrak dosledno drži
vseh pravil o tragediji, mora zato junak zaradi spora
z družbo in zaradi svoje idejne uslednosti nujno pro-
pasti.

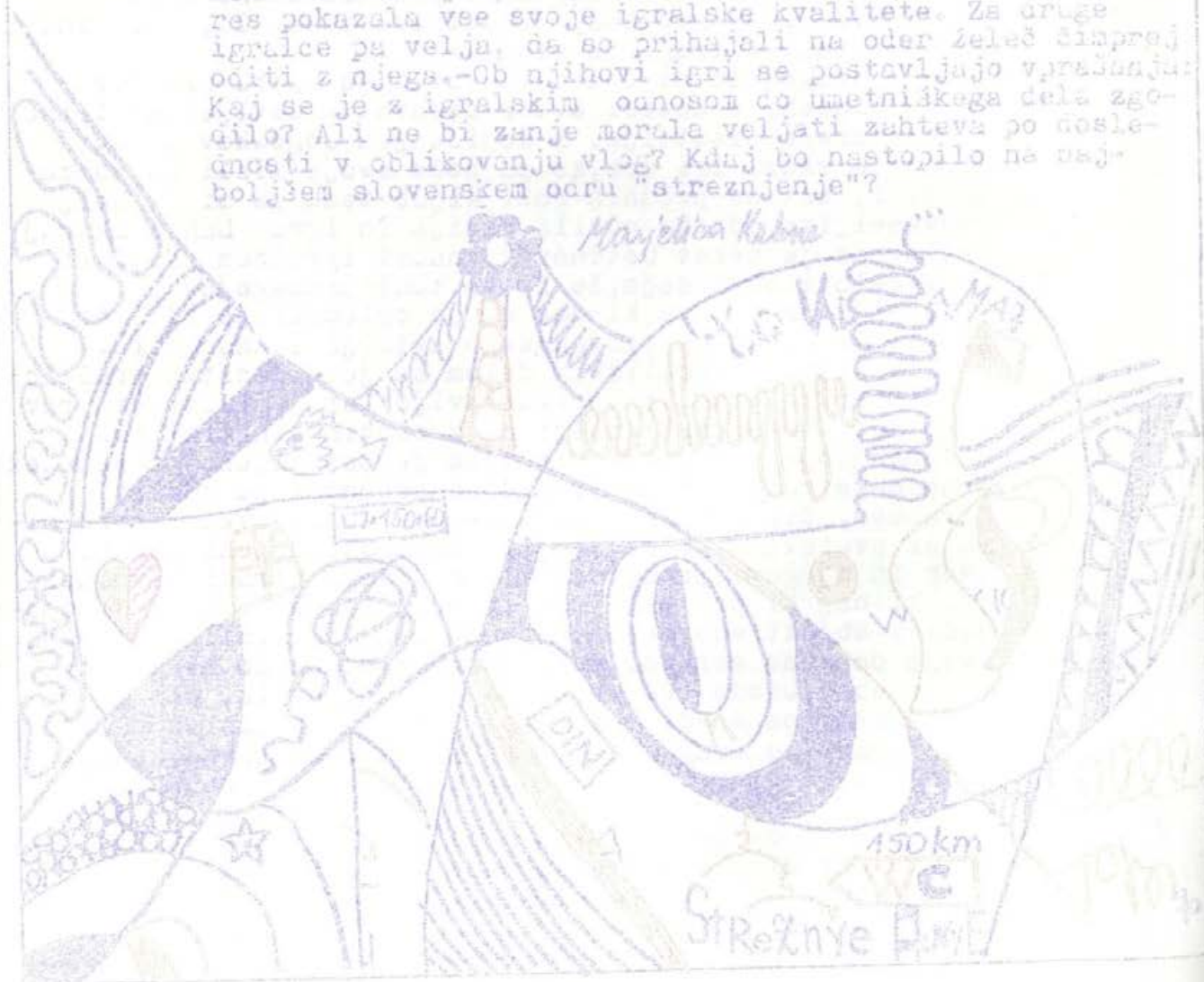
Mrak ve, da je duhovno junaštvo in tveganje več
vredno kot življenje. Posebnost njegove dramatik je
tudi v tem, da je Mirabeau zgodovinsko neoporečen, te-
melji na dejstvih in v njej ni zgodovinskih anahroniz-

... na resničnosti. Mrak hoče s tem delom ustvariti največje možno tragiko. Tragedijo glavne osebe, ki je v nekaj situacijah - v monologih ter pogovorih. Priznava pa dogočekov in ni dejanj, ki bi kajela. Irabonaju življensko živost. Mirabeaujeve stiske je morda tudi družbeno in idejno stiska današnjega človeka. Dobro je to, da nima noče dejati nobenega pouka, moralnih ali psiholoških lekcij. S svojimi posebnimi načinom gradnje stavkov je mogoče hotel doseči širšost in tragičnost, vendar pa je prav to povzročilo monotono in starinsko.

Kislin pa, da iz tega dela vendarle žari vera v človeka ter avtorjev humanizem. Mrak je glasnik človeka, takega kot je. Njegove osebe niso črne bele crisane temveč so pozitivne in negativne hkrati.

Zaradi besedila, ki ni nudilo igralcem širokih možnosti interpretacije, je bila tudi uprizoritev precej skromna. Kljub temu pa bi bilo vživetje v Mrakove lahko bolj doživeto.

Nad igro so igralcev pa se je dvignila kreacija Stefke Drolševe, ki je v Mirabeauju, kot Marija Antoinetta, edina živila v območju tragičnega. S plamenitim vedenjem, s čistim in razločnim govorom je zares pokazala vse svoje igralske kvalitete. Za druge igralce pa velja, da so prihajali na oder želeč širše oditi z njega. - Ob njihovi igri se postavljajo vprašanja: Kaj se je z igralskim odnosom do umetniškega dela zgodilo? Ali ne bi zanje morala veljati zahteva po doslednosti v oblikovanju vloge? Kdaj bo nastopilo na najboljšem slovenskem obru "streznjeje"?

KAPLE:

IZLET
2850

Začel se je v Ajdovščini. Zbrali smo se na avtobusni postaji. Manjkali so (le) tiri; v razredu nas je dvajset, borej nas je na izlet šlo sedemnajet (nekje v sedemnajeti se nekoje razrednik). Še zadržijo smo pregledali osebno prtljago, predvsem finančni trezor in potrditve rezervacij. Vse je bilo do neke mere natančno (vsaj tako kot tir vesoljske ladje) preračunano, vreme je bilo sončno, nebo 0,3/10 oblačno, veter - severovzhodnik je pihal s hitrostjo 5 km/h, morje (v Kopru) je bilo mirno, temperature morja sem posabil, v Slovenskih goricah pa je bila majhna verjetnost toče. Borej nič ne (ali vse) bo šlo narobe. Pot z avtobusom preko Postojne v Ljubljano je vsem znana. Ka poti se je zgodilo nekaj pomembnega. Po radiu smo zvedeli da je temperatura 0° na višini 3000 m, to je bil odločilen podatek zaradi katerega se je verjetnost uspešnega izleta pomaknila s 75 na 80%.

V Ljubljani smo imeli dobelo uro časa. Ko smo končno dočkali uro odhoda, smo opravili prvo "korekturo", kajti SIMPLON EKSPRES (beri SNAIL - angl. polž) je imel uro in pol zamude. Strpali smo se v prvi vagon, za katerega je bilo sigurno, da bo prispel do Zagreba.

Vožnja ob Savi je bila zanimiva; hrabi porasli z mladim gozdom, kakone njivica, nekaj hiš, kopalci ob Savi, polja pšenice in koruze, griči posajeni z vinogradi. Griči so se niželi. Kmalu smo zagledali Zagreb. Vlak se ustavi. Izstopimo in se razgledujemo (edina zanimivost je bila ta, da so na sosednjem vlaku, namenjenem v Benčijo, vsi potniki imeli enske brke; pregledali smo samo štiri vagone, vendar lahko marsikdo potrdi, da izjem ni bilo). Priklopili so nekaj vagonov. Na srečo smo takoj dobili pravega. Odložimo potevalke.

Vlek se premakne. Zagreb je že za nami. Pred nami je širna ravnica. Vozimo se nad (točneje nad) koruznimi in pšeničnimi polji; (proga namreč poteka po nekakšnem nasipu) vmea je tu pa tam vrsta grmovja, krpica trave, skupina dreves; nad pokrajino se dvigajo stebri električnih daljnovočev. Enoličnost včasih razbije skupina smu ali kak iszen, ki se pasejo na redkih krpicah trave.

Pokrajina je dobila modrikast ton, sonce je postalo čisto rdeče, vlek drvi proti vzhodu, sonce pa za nami tone v - koruzo (tu je resničnost, čeprav malo smešna in neverjetna, smagala nad romantiko). Popolnoma se je stemnilo. Pokrajina je ponoči zel-zlikovita (temnejši pas predstavlja mater zemljo, svetlejši pa nebo).

Spravimo se izrat karte, toda kmalu smo morali prenehati, ker smo postali prglasni. Splezali smo vsak na svoje ležišče in skušali zaspati. Sredi noči smo se zbudili v Beogradu (zaustavljanje pri manevriranju nas je pošteno pretreslo). Videli smo le troje ljudi, ki so bili zanesljivo Beogradžani (miličnik in dva kretničarja) in luči javno razsvetljave. Vse drugo, kar še spada k Beogradu, je bilo po reznjeno v temo. Ko smo se izmotali iz množice tirov, smo spet zaspali. Zjutraj smo se zbudili in najprej pogledali skozi okno. Jriševje, žito, koruza..., toda nihče ni imel pojma, kod se vozimo. Končno zagledamo veliko mesto. Upajmo, da ima železniško postajo. In res. To je dvakrat Leskovac (prvič v latinici, drugič v cirilici). Do Skopja je še daleč. Vozimo se ob Južni Moravi. Kotlina preide v osko dolino, kjer je poleg reke za ceste in železnico komaj še dovolj prostora.

Džep dolina se širi. Vledičin Nan, Lopenica, Vranje; dolina je zelo podobna naši; Bujanovce, Kumonovo - smo že v Makedoniji. Do Skopja je mogoče še čtirideset kilometrov. SKOPJE. Izstopimo. V strašni gnoči smo se pririli v prvi vagon, na katerem je bila tabla Skopje - Titola. Sedežev seveda nismo dobili. Nekaj železničar nam je prijateljsko svetoval, naj gremo v zadnje tri vagone, ki so jih komaj priklopili, in bomo sigurno dobili proste sedeže. Lepo smo se mu schvalili in se nekako pririnjili do onega izmed komaj priklopljenih vagonov. Z malo pretiravanja lahko rečem, da je bil vagon ravno tako nabit kot prejšnji (gnoča je bila kvečjemu večja). Zato smo potrpečljivo stali.

Skopje je za nami. Polja tobaka, sončnic, žita. Kotlina preide v osko dolino. Titov Velas. Tato se vozimo skozi pusto, ožjano pokrajino, ki preide v hribovje, kjer je vsaka ravnica posejana z žitom, ki pa je visoka le dobro ped. Skozi hribovje se prebijamo v kotlino. Povsod tobak in spet tobak (in še enkrat tobak). Prilep, tobak, bivoli, sončnice, mak, riž, žito, Titola. Precedemo se na avtobus, ki hitro požira kilometre. Cesta se vzpenja. Na vrhu smo. V daljavi se zaleskote jezero. Začnemo se spuščati. Končno smo na cilju. Križišče, tabla. OVRID 40 km (logično smo uveljavili, da je bilo jezero Prezpansko, mogoče pa tudi šaka morjane).

Spet se vračamo, spet vzhledamo jezero (to pot je bilo
preto, kjer je umišno Črldsko jezero). Spuščamo se.
To oddaj naš entik nas avtobus odloči pred vtičom v
Osmarilici. PSE NIADOST. Otvorjeni s prtljago se odpra-
vimo proti domu (ki ga svet naš ni imenovalo dom. Tu bo
vedno veselel ZNAJ. Zora: "Zakaj tisti dom za šest
dne ni bil dom?").

nadaljevanje "prihodujic"

Reklame:

CENZURIRAL MENTOR

Monolog

In potem ti postavijo vprašanje: "Zakaj ste bili najprej so vprašali posameznike. Vsaklo je šel tisto, ker so šli drugi. Nihče ne bi šel sam od sebe. Na, sem od sebe? Nevež, saj posam ga ne opazili ne bi! Razred bi rekel, da mu je bilo slabo, v najslabšem primeru bi dobil neoprovieno. Kvala lep, živ krat se ne bi nikdar več spomnil, da si ti, ubogi dijašak, brezosebno in brezpravno oné, dne tega in tega slavno sprical to in to uro, ker se ti je zgodilo to in to.

Na obiska pridejo dijaki iz daljne Avstrije, ti ne sedi pri pouku in bodi slavnostno razpoložen. Poraj napravino razredni športni dan. Ina kdo kaj proti?

In smo šli... Toplo je bilo, sonce je sijalo in ptički so peli... Za nami verjetno ne bo nihče prišel, kar tu se ustavimo.

- Ampak, kaj bo potem...?

- Kaj te briga, kaj bo potem. Skupaj smo skateli in skupaj bomo pojedli in picali!

- Saj končno je bil že čas, da smo se odpravili! Kaj si le mislijo kaj so. Ne bodo delali, kar bodo hoteli, jim že pokažemo!

- Ampak kaj bomo delali tu ves dopolden?

- Sedeli, ležali, spali, brali, se pogovarjali... Mar ni dovolj?

- Ede se mi, da se boljše počutim, kot v šoli. Taven je torej dosežen...

- Posodi mi štop, da preberem horoskop!...

- Perfektno! Kiti naloge nam ne bo treba pisati!...

Razvil se je živahen pogovor, vsi skupaj smo bili kot ena sama velika družina v boju za obsitek.

- In potem naj nam bi bilo žal? Žal so tako šuševiti dan, za tisoč tako šuševitih reči, ki jih drugače še opazili ne bi? Čitajo nam brezvestnost, nepravčnost in pomanjkanje crčne kulture. Prav imajo, tudi oni imajo prav. Priznava svojo krivdo, toda občiloviti je ne moremo.

... Toplo je bilo, sonce je sijalo in ptički so peli... Tudi mi, ampak zdaj bolj potikam.

oxyz.

SSD

BURJA

Po uspešnih medobčinskih tekmovanjih in tekmovanju z gimnazijo iz Hartberga se bomo udeležili vseh tekmovanj, kamor bomo vabljeni; za prvi naj bomo organizirali spominake turnirje v rokometu, v malem nogometu in košarki ter tek po ulicah Ajdovščine, ki naj bi postal tradicionalen. Letos ga prirejamo drugič.

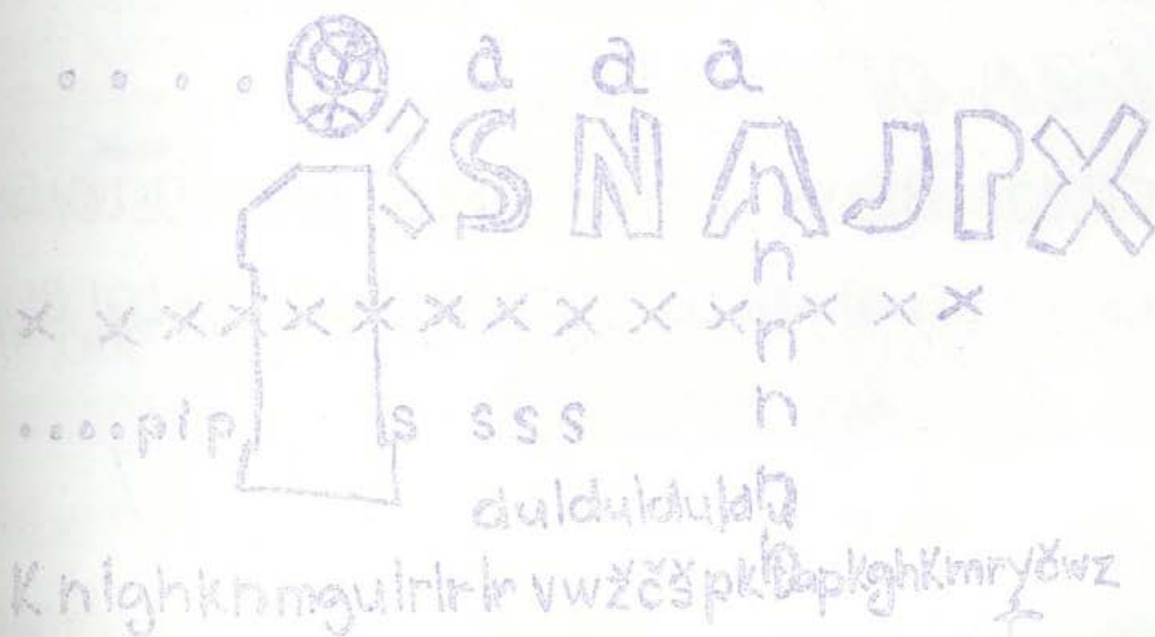
Športni dinar smo pobrali ob začetku šolskega leta. Z nekaj več kot 2000,00 dinarji smo nabavili rekvizite za SSD in drese za rokometni in košarkarski ekipi.

Pred kratkim smo dobili tudi svoj pečat ter smo sedaj res organizirano društvo. Imamo svoj stenočas, kjer objavljamo fotografije in rezultate s tekmovanj.

Imamo okrog 45 aktivnih članov, ostali dijaki in dijakinje pa so podporni člani. Za pomoč se moramo zahvaliti razumevanju vodstva šole, ki nam ponaga predvsem finančno, medtem ko nam občinski odbor za telesno kulturo ni dal letos niti dinarja dotacij, čeprav smo zaprosili za minimalno finančno pomoč 500,00 dinarjev.

Podpirajo pa društva, ki obhajajo le na papirju in to predvsem zaradi samovolje nekaterih članov tega odbora.

prof. Kotnik

NAŠI SAMOUPRAVNI DIALOGI

I. ČRNO! ČRNO!
ČRNO! Črno!
ČRNO! Sivo!
ČRNO! SIVO!
ČRNO! Belo!
ČRNO! BELO!

ČRNO?! ČRNO!
Črno?! ČRNO!
Sivo?! ČRNO!
SIVO?! ČRNO!
Belo?! ČRNO!
BELO?! ČRNO!

II. ČRNO! BELO! BELO?! SIVO! SIVO?! ČRNO!
ČRNO! BELO! BELO?! SIVO! SIVO?! Črno!
ČRNO! BELO! BELO?! Sivo! Sivo?! ČRNO!
ČRNO! Belo! Belo?! SIVO! SIVO?! ČRNO!
ČRNO! Belo! Belo?! Sivo! Sivo?! ČRNO!
ČRNO! Belo! Belo?! SIVO! SIVO?! Črno!
ČRNO! BELO! BELO?! Sivo! Sivo?! Črno!
ČRNO! Belo! Belo?! Sivo! Sivo?! Črno!

III. ČRNO! BELO! BELO?! Belo! Belo?! Sivo! -
-Sivo?! SIVO! SIVO?! Črno! -Črno?! ČRNO!

II. ZA OPTIMISTE

ČRNO! BELO! BELO? BELO! BELO! BELO! BELO!

ČRNO! BELO! BELO? BELO! BELO! BELO! BELO!
ČRNO! BELO! BELO? BELO! SIVO! BELO! SIVO!!! SIVO, SIVO

III. ZA PESIMISTE

GLEJ DANES

ČRNO! BELO! ČRNO!!!! BELO! ČRNO!!!!!! ...AAAHH ČRNO

GIJNAZIJA "VENE PILON" AJDOVŠČINA

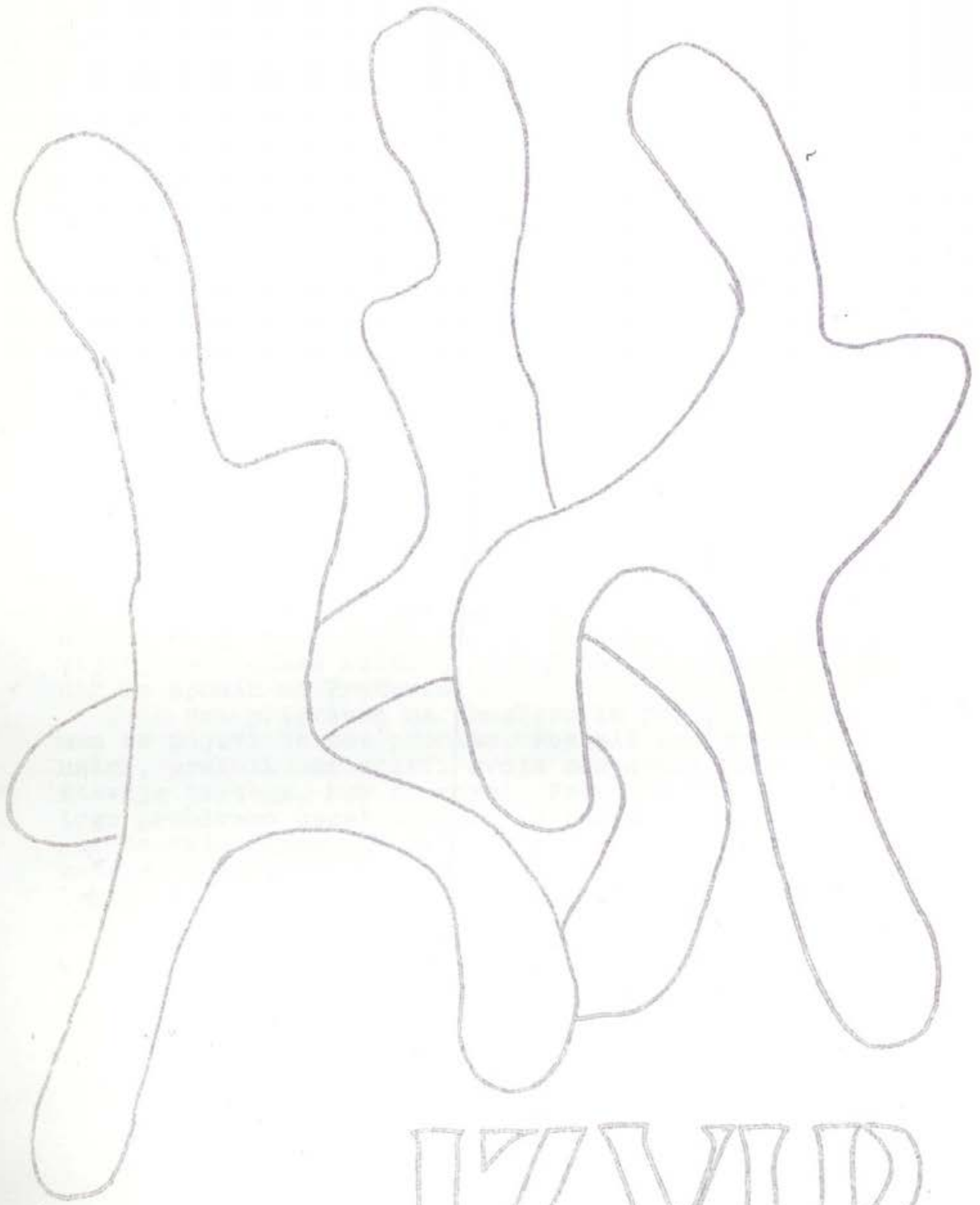
GLAVNY UREDNIK: Vesna ILJIČ

TEHNIČNA UREDNIKA: Bogdan BRECELJ in Tenaž KRANJC

LISTOPREMILI: Darko LOVREKOVIČ (naslovna stran), Tenaž KRANJC,
Andrej KRAVČIŠ TIPOKALA: Vidrih Bogorila

ČLANI UREJNISKEGA ODBORA: Alejz ŽGUP, Majaa VIDRIH, Ada ČRPNELJ

REDAKTOR: [REDAKTOR], Ivana SLAVIČ

IZVIR

LETO IV
ŠT 2

GIMNAZIJA
VENO PILON
AJDOVŠČINA

Če naj bo osmi februar slovenski kulturni praznik, vsekakor ne sme biti samo proslavljanje spomina našega največjega pesnika. Slovenske umetnosti ni predstavljal samo on, čeprav literarni kritiki trdijo, da jo je razvil do najvišje oblike. Če že sprejmemo to trditev, moramo kljub temu vedeti, da ni bil Prešeren pesnik, niti prvi in niti zadnji, pa tudi ne edini. Tudi Prešeren je sprejel nekaj tujega, dodal svoje in če je bil njegov namen pri ustvarjanju umetnosti res pravi, je svoje stvaritve posredoval še drugim in tudi ti so sprejemali, dodajali in posredovali. Tako se je ta krog ponavljal vse do danes, se nadaljuje v sedanjosti in se ne bo nikoli zaključil. Cilji vseh stvaritev so bili ustvarjanje umetnosti, ohranjanje in razvijanje slovenske kulture. Zakaj naj bi bil torej ta praznik le spomin na Prešerna?

Toda pri pripravah na proslevo in pri proslavljanju samem se pojavi še nov problem. Postali smo preveč tradicionalni, praznik nam zaradi svoje zastarele oblike ne predstavlja tistega, kar bi moral. Preveč posnemamo, preveč tega prebiramo pesmi, ki jih že znamo na pamet. Tudi to, kar nastaja danes, je nadaljevanje tega, kar se je nekoč začelo. Šele po zlitju obeh kultur, današnje in pretekle, lahko začnemo misliti, kakšen naj bo osmofebruarski praznik.

MED MLAKO IN BREGOM

1 EN DAN

BALLANTINES VINJAK BLACK & WHITE

REMY MARTIN SCOTCH SLIVOVICA

KONJAK BONECAMP FELINKOVEC

JOHNTIE WALKER in jaz sem pijan.

" In potem se sklicujejo na svojo težko mladost, seveda vojna in tako naprej, a kaj nas to zdaj briga, poglej jih zahrbtneže, saj so si sami krivi, še zdaj ne odnehajo, kaj ni treba vojne v Vietnamu, pravzaprav so Vietnanci srečni, ker vedo zaskaj se borijo, skupni cilji so jih združili.

Seveda, ne moremo vojni, a pravzaprav si jih želim, oh vem, take želje so nemoralne, ne... Kaj pa je sploh moralna? Lažni okvirji, ki so si jih sami postavili, zdaj se pa čutijo utesnjene in zagrenjene. Mislijo, da smo slepi ali kaj? Res, dobro je včasih igrati mlomeščena, postati vojni psihopat (seveda to bolezen gojijo na skrivaj) in ob vsakem spodrsljaju uperiti prst na vojno.

- Soste videli! Življenje je vse kaj drugega! Ali mislite, da se nam ne da delati? Oh, presneto, saj se ne splešča prerokati, včasih se mi zdi za malo, saj smo vsi bratje in tako naprej, a vendar ste včasih prav grozni.

Hobeno bitje ni popolno. Živele nespake! Ah, kaj, saj nas poznate, smo pač mali hinavčki in bi radi lepo živeli brez truda in sploh.

Kaj pa blebečem! Včasih se mi meša in sem grozen, ampak, če natančno pogledaš, ni nič groznega, saj pravim, krvi se pa res bojim.

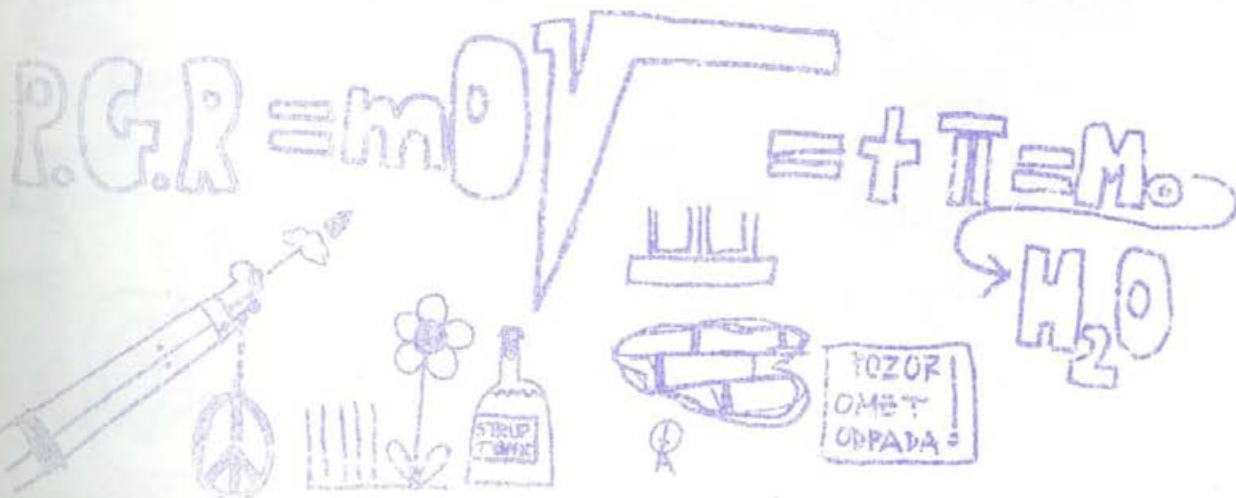
Rad bi imel denar, v Ameriko pa že ne bi šel. O, Kristus! Si me predstavljaš v Vietnamu? Ja, saj so kot telički, ki jih pošiljajo v klevnico, ni čudno, če jim kdaj kakšno zagođejo, prav imajo. Sploh ne maram klevnic, spominjajo me na življenski teater, na, zdaj sem zabrenkal na pabatične strune. No, saj starejši niti niso tako slabi, razumi jih človek, če bi bil ti na njihovem mestu, ampak kaj, ko si mislijo, da imajo vedno prav. Zgroženi!

Zakaj so kifeljci zaprli Reda? Čisto prav je imel, da jim je vsem povedal. Seveda smo reve! Hacukati se ga je moral da si je upal usta odpreti. Mao Tse Tung ima čisto prav, ko pravi, da tisti, ki ima vse, ne bo nikdar za revolucijo, četudi bo ta prinesla splošni napredek. Jasno! Saj bi kaj povedal, pa bi me spet zašili. Grozno! Potem se ti pa včasih cedijo, da bi jim ja kaj pogofljaj. Mene že ne bodo! Samo če se spomnim na tisti pogreb, Saj še umreti ne bi hotel. Tam so se slinili okrog žalujočih ostalih, ter se na veliko usekovali, potem ti pa grede reči, da ga je uboga ženska sama sprečila s sveta, zdej pa uganja tek cirkus, samo, da bi dobila kakšno podporo.

A kaj mi je sploh všeč? Ja veš, perfektno se mi je zdelo ko je Jovanović (ta je kaliber) napisal tisto dramo Norci. Človek sploh ne ve zakaj gre in včasih se mi zdi, da so bili norci še najbolj pametni. No, potlej imam rad živali. Grozna se mi je zdela televizijska oddaja, ko so kazali zavetišče za stare konje, pa je ena starica rekla: "Ja kaj jim to pomaga, saj so neumni, ko skrbijo zanje, ko bodo crknili jih bomo tako ali tako pojedli!" Ugasnil sem TV in počutil sem se pasje krivega in hudobnega. En teden nisem pokusil mesa. Saj je starica imela prav, a treba ji je bilo ziniti in pokvariti vse lepo.

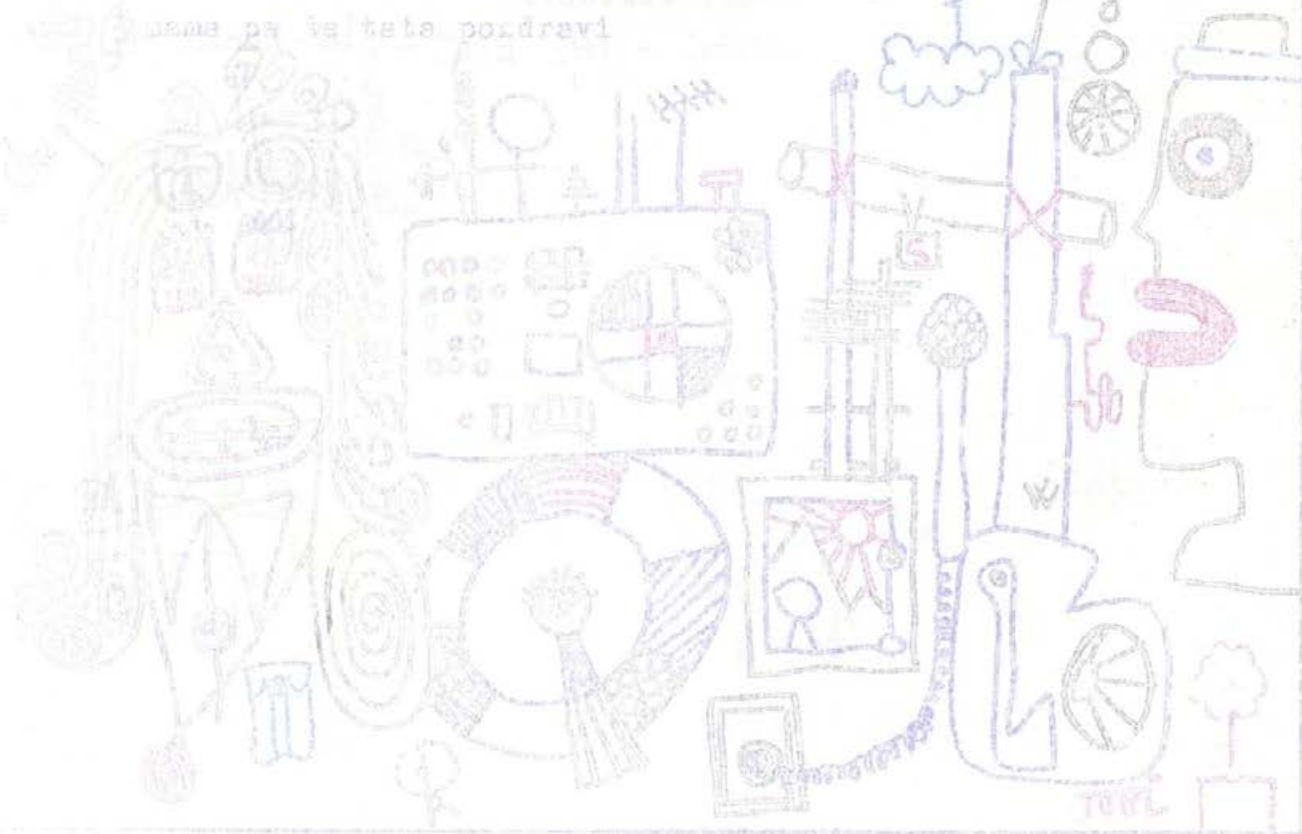
Ja, red imam vse ljudi, a če premislim, sem najraje sam. Perfektno se razumeva jaz in moj drugi jaz. Saj, včasih je grozen in me sploh ne uboga in se skregava in je cirkus zaradi njega in če kaj načpilam je vsega on kriv, ja, če kaj ni prav, se tako lepo izgovorim nanj, zdaj vem zakaj verujejo v boga. Da jim odpušča, jasno! Pravzaprav smo vsi slabici in če prav pogledaš smo vsi v redu in sploh je vse tako čudno, zsto se bom kar izklopil"

Fine - KRAJ - 卍 - KONEC - THE END - fin - Konec - 卍

PRISPEVKA ZA 8. MARSIA

Čeprav naj misli še pozabila bolečin ko si
ne čutila mame bilo je lepo ko sem
videla neousko luč in ko so me
čutili toda ne zameri mama še
čepce mi je bilo kot enosoličarju takrat sem
se po mili volji razmnoževala imela sem
dvojčeta ploščice in koruže z dvometerakimi
čepci mama sedaj si stara imaš
čepce stare si čeprev si barvaš
tudi naj jaz sem si jih tudi mama lepo se
si imej jutri ne bodo sezgali na grmadi
moj pesek bodo posuli po planinskih
sopstih tiam kakor seme ga vrzite
po daleh in po bregih tatakodalje edije
mama pa še teta pozdravi

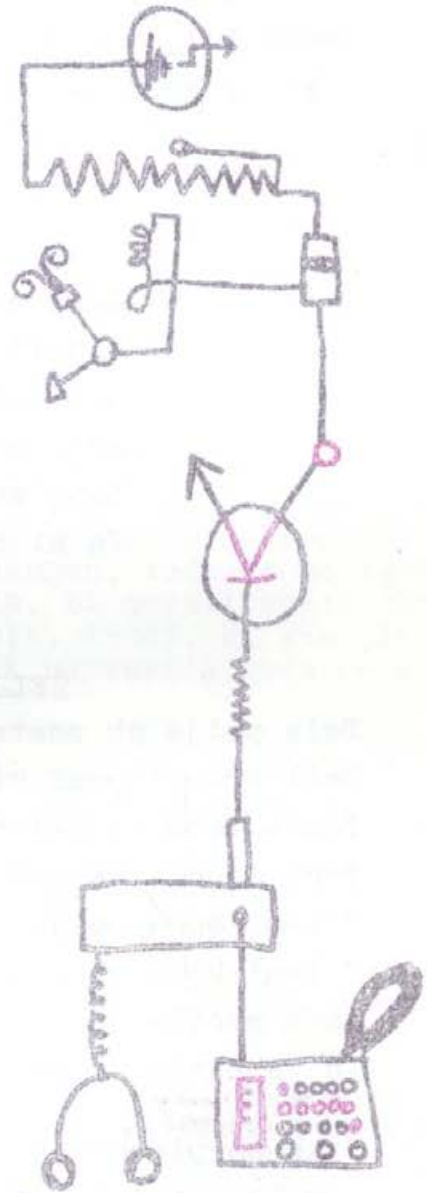
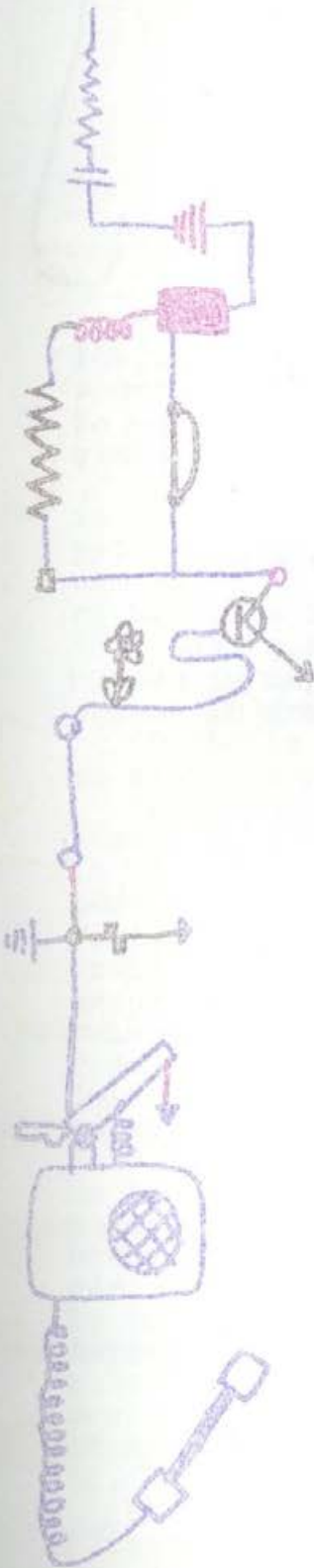

SAJ

PRAV

ZARIS

ni vredno
 da bi se mučili
 s tisto zlagano
 procesijo
 ko bom spustila
 dušico me
 kar gladko
 sežgite
 ja sežgite me
 zakurite kot
 velenjski lignit ki
 za soncem greje
 najceneje
 potem mi pa
 dajte malo
 tega pepela pokusiti
 nika ne zavijajte
 oči saj smo vsi
 ljudožerci
 ti direktor
 še posebno
 torej dajte
 me v moj
 gobec da
 se bom pojedla
 ampak bodite
 socialistični
 in servirajte še
 poterilo da
 se mi bo
 zdravje
 vrnilo
 deko

VSAK TRENUTEK

Nekje v oblakih se rušijo sanje.
Izmišljene pajčevine se trgajo.
Vedno bolj vidim modrino.
ki ni modrina.

ZAKAJ

Samo enkrat si otrok.
Misliš, da je tvoje otroštvo nič.
Želiš odrasti.
Kako neumno.
Samo eno življenje imamo.
Pa si želimo, da bi dan hitro minil.

ŽELJA

Bela polja ob cestah.
Beli vrtovi pred hišami.
Temna okna na belih stenah.
Togi ljudje za črnimi okni.
V temi bodo polja, vrtovi beli.
V temi bodo hiše črne,
Okna svetla
in za njimi topli ljudje

Pike so plesale po moji sobi.
Lovila sem jih v stekleno vazo.
Zaprle sem jo in gledala vanjo.
Vse je bilo mirno,
vse temno
Spustila sem pike.
Naj plešejo po sobi
in ustvarjejo življenje.
Gledala jih bom.

vlasta KLINKON

VZPOREDNICE:

MOC TEME

Kritika drame... katerekoli drame... Se je inertnost postalila nas ali gledališčnikov, da je naša kritika že dolgo vedno enaka: "Slabo"? Ali smo razvajeni, ali smo, kot vedno že navajeni najprej reči: "Slabo", ali pa je bila drame res slaba.

V tem primeru je vsekakor bila, dejstvo je pač dejstvo in nič ne pomaga, da je tržaško gledališče letos praznovalo petindvajseto obletnico ustanovitve. Vsekakor je res, da nam je Tolstojev čas že precej odmaknjen, toda če so igralci hoteli spet obuditi njegove ideje, bi morali znati obuditi tudi njegove junake, ruske kmete, ljudi, ki sta jih narava in neprenehajen boj za obstanek napravila trde neizprosne in grobe.

"Osebe iz drame so zgrajene iz prsti, dišijo po gnoju, po vinu, snegu, semnju in ljubezenskem potu..."

Igralci so torej igro pripravljali z namenom pričarati pred gledalce duh po gnoju in potu, pričarati vso grobost in tragiko življenja, resničnega, ruskega; namen je bil dober, toda igralci so napravili vtis, da niso kos svoji nalogi, nekateri pa se te niso niti popolnoma zavedali. Vsakdo je prišel na oder trudeč se, da bi bil kar najboljši prepričan, da popolnoma razume svojo vlogo in da jo temu primerno igra.

Toda žel....

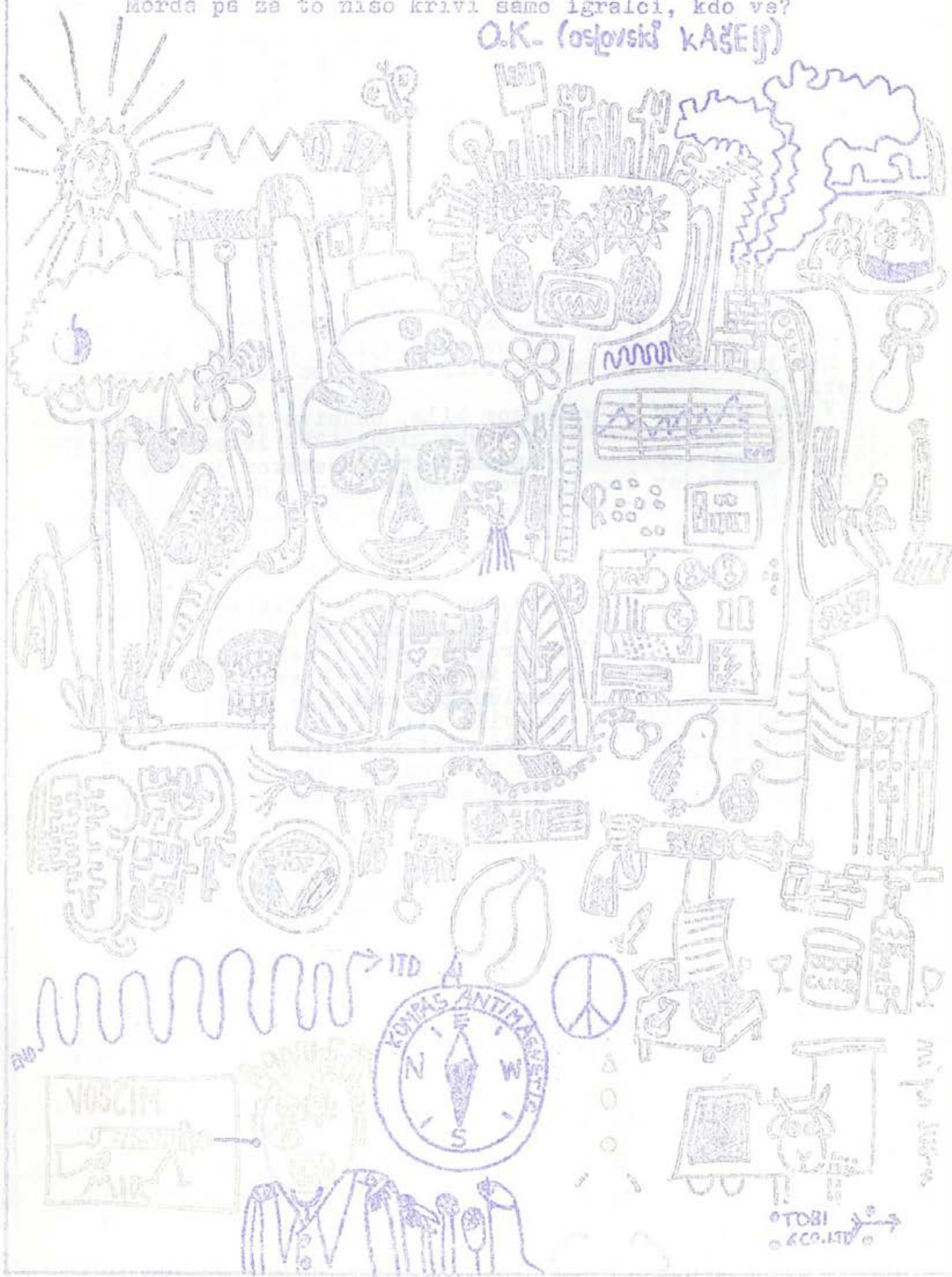
Tolstojeve ideje izpoveduje Nikitin oče, stari Akimič, dober bogaboječ, toda neupoštevan mali človek, katerega vlogo je dobro odigral Rado Nakrst. Njegova igra je bila nepotvorbena in neprisiljena, način govora, mimika, vse je izpadlo neravno, tako, kot bi morala izpasti tudi igra ostalih, predvsem glavnih igralcev, ki pa so s svojim obnašanjem na odru povzročili pri nemalo gledalcih zelo neprijetne občutke in predvsem odpor. Bogdana Bratuževa, v vlogi gospodinje Anisije in Anton Petje v vlogi njenega ljubimca in pozneje moža Nikite, sta s svojo tragiko neokusno, skoraj histerično pretiravala, zlasti Bratuževa, ki je z neumestnim kričanjem in neopredeljivo hojo, učinkovala nerealno, narejeno - porazno.

Namen igralcev je bil dati Tolstojevemu besedilu nekaj več "Tisto nekaj, zaradi česar naj bi bila igra še danes aktualna, da še vedno govori z jezikom resnične umetnine in da človeka prizadene."

Toda tisto nekaj, kar je bilo smisel uprizoritve, je žal ostalo neizpovedano.

Merda pa za to niso krivi samo igralci, kdo ve?

O.K. (oslovski KAŠEIJ)

OKNIH

IN

VRAZIH

Vedel je kdo smo, od kod smo, zakaj smo. Vedel je kakšni smo in kakšni bi morali biti. Razumel je. Govorili so, da je bil srečen. Srečen - zakaj? Zato, ker je spoznal kako majhni smo, kako nepomembni, kako podli in ne-bogljani? Ker se je dvignil nad ostale in pogledal, kaj je za obzorjem?

Ali je to sreča? Mislim, da ne. Je to junaštvo, želja? Je to nagon, je to sila, ki te sili v neznano, v temo? Bi bil srečen, če bi te majhnega, komaj rojenega zaprli v sobo brez oken, z vedno zaprtimi vrati in utripajočo lučjo pod stropom? Bi. To bi bil tvoj, samo tvoj svet. V njem bi živel, odraščal. Luč bi bila tvoje sonce, vrata bi bila tvoj bog. Bal bi se jih in jih častil. Nikoli ne bi zvedel, da obstaja zunaj tebe še drug svet, nekoliko večji od tvojega. Vedel bi le, da je dan, ko bi bila luč prižgana in noč, ko bi luč ugasnila. Ponoči bi spal, podnevi častil svojega boga. Dekler bi ne umrl. Toda, ali bi res umrl? Umre tisti, ki nekoč živi. Ali sem jaz živel? Dihal bi, spal, molil. Ali je to življenje? Ali je to življenje, da se dan in noč bojiš tistega, ki ga moliš? Kdo je on? Bitje? Sila? Moč? Razum? Kdo je on, ki se ga bojiš prosit, naj ti tisto, v kar veruješ? Naj ti odpre vrata. Če bi se le ta odprla, bi bil potem srečen? Stopil bi v drugo sobo, nekoliko svetlejšo in večjo od tvoje. Stopil bi pred veliko gladko površino, mrzlo, toda lepo. Spoznal bi, da je to okno, zunaj njega pa drug svet, veliko večji od tvojega. Spoznal bi, da si bil dolgo zaprt v majhnem prostoru, v katerem si bil velikan. Spoznal bi, kako majhen si v resnici, kako krut je bog, ki ti je povedal resnico. In stekel bi nazaj v svoj svet, v svoj prostor; stlenil bi se v kot, v najbolj temen kot in bilo bi te strah. Boga ne bi bilo več, vrata bi bila odprta. Toda ti bi ostal v svojem svetu, svetu v katerem si velikan. Ali bi bil še vedno velikan?

Alojz Ljubič

RAZMISLIJANJE V RDEČEM

"Ime mi je ljudstvo. Stojim na robu starega družbenega sistema. Spominjam se njegovega rojstva. Imel je tako srčkan obrazek in vsi so ga bili veseli. Njegov začetni zagon se je s časom spremenil in me pričel ovirati v iskanju novega. Zato ga moram zavreči."

Najtežji je skok, preobrat, ki te vrže v nove tokove. Ti pa moraš izbrati pravega. Ko priplevaš do celine, se rodi nov družben sistem. Bistvo njegovega rojstva - revolucija, je že mimo. Revolucija je začetek in konec vsega, nujna je. Tu ne gre samo za družbeni preobrat, pojem revolucije je mnogo širši, zato se nam njena resnična opredelitev izmika.

Odraščal sem pod njenim vplivom in vem, da je imela velik pomen v življenju naših očetov.

V razredni družbi so revolucije in revolucionarne spremembe neizogibne. Tega ne moremo ne odpraviti, ne zavreči, kar pa niti ne bi bilo pametno, saj vsaka revolucija prinese nekaj novega. Ne morem reči, da prinese samo napredek. Sčasoma se marsikaj izkrivi, ravno tako je z družbenimi ureditvami. Življenje, človek, vse je tako nepojmljivo, utruja nas, ovira naš razvoj, potem pa pride odrešilni BOOM, revolucija je tu, stvari se smiselno obarvajo in znova se spoprimemo sami s seboj. Z revolucijo so bili vedno nezadovoljni, to so tisti, ki so imeli manj kot drugi, ali pa sploh niso imeli. Revolucija jim napolni usta, a kaj ko siti revolucionar ni več revolucionar. Ostane le papirnati tiger.

Ko se človek poda v boj - v revolucijo, je odločilni faktor izida vijne človek in ne material. Zato zagovarjam maoistično načelo: "OSER LUTTER, OSER VAINCRE!"

Dokler bodo obstajali razredi, bodo tudi razredni boji. Rešitev je torej brezrazredna družba, socializem in nato komunizem. Zdi se mi, da nas vedno bolj odnaša od skupnega cilja. Ta popolni preobrat je bil za nas velike preizkušnja. Na poti do cilja so se mnogi ulemili ter pozabili na bistvo revolucije.

Kaj v nas nas bo spomnilo, po kaj smo prišli v "shrambo" ter nam pomagalo naprej?

Čili

KAPLE

IZLET

2850

11.
DEB

Prvi del se je končal z vprašanjem, (absolutni konec se sicer glasi Se nadaljuje, toda nič zato) zato na dan z odgovorom: Za šest duš dom ni bil dom, ker smo fantje morali pod platnene strehe. Tako ste zvedeli tudi za katerih šest duš dom ni bil dom. Vsak je dobil poljsko posteljo, dve rjuhi, dve odevi, blazine in prevleko za blazine, nato smo vse moči posvetili branju reverja (načehkan je bil v cirilici, Ohrid pa je v Makedoniji). Nekako smo razvozlati prvo vrsto ŠEST POLJSKI KREVERI. Vse smo znosili v šotore in odšli na kopanje. (Izraz odšli ni preveč posrečen, ker je bilo od naših šotorov do jezera 50 ± 5 m). Tu smo se srečali s prvo stvarjo, zaradi katere je bilo vredno prestatu utrudljivo vožnje, ki je trajala (brez pretiravanja) več kot trideset ur. (Povprečna hitrost je naravnost fantastična 45 km/h). To je bilo Ohridsko jezero. Voda je bila (skoraj) kristalno čista. Obala je bila pečena (zato ob obali voda ni bila kristalno čista). Kopei je delovala prijetno, osvežujoče (ne samo zato, ker smo bili utrujeni). Mogoče je zanimivo tudi kaj smo jedli za večerjo. Kompoz (v rdečkasti vodi - pardon nezamerno sem izpustil sladki - sta osamljeni plavali dve razkuhani jagoči), dve precvrti papriki (načev - 0), dva paradižnička ^H (^K pomeni, da je poreba izraza (absolutno) "prepovedana", pomenil pa naj bi najhna paradižnika) in dva koščka kajmaka (50 x 30 x 5 dimenzije so navedene v mm, da bi se vsaj komu zdelo velike). Po obilni večerji je bila igra. Marie Jolie in kolo. Poskusite - izhodni položaj nog je normalni položaj, v katerem svoji veak navaden sarkotnik - torej z levo nogo korak v levo, z desno zamahniti v levo in jo položiti nazaj na tla, z levo stopiti preko desne, nato še z desno korak v desno, potem z levo zamahniti v desno, jo položiti nazaj na tla in z desno zamahniti v levo ter pogledati nazaj, kje to piše, potem nadaljevati z branjem od tam dalje. (Fazite, da ne obtičate!). Ko boste opisane korake naredili v manj kot treh sekundah, boste znali plesati kolo, čeprav boste še vedno med najslabšimi.

Drugi dan: Sveti Naum. Pot do njega z ladje. Zadužbina je sredi samostanskega dvorišča. Zgrajena je bila v 10. stoletju, sedanje podoba pa je dobila v 16. in 17. stoletju. V cerkvi je tudi grob sv. Nauma in čudovit ikonostas iz leta 1911. Samostanska zakladnica pa je bila med zadnjo vojro žal izropana (povedali so nam, da je odpadel levji delež ropa na "brata" Bolgare). Ostale samostanske prostore so preuredili

v sobe in restavracije. Po razlagi v slikoviti srbohrvaščini smo navahili na razglednice in se skoro stepli za kemične svinčnike. Potem smo šli do naše karavle (100 m z možnim odstopanjem je od samostana do albanske meje), kajti na vsak način smo se hoteli prepričati, če je Albanija obljudena. Toda naj smo še tako napejali oči, videli nismo nikogar. Razočarani smo odšli k izvirov Crnega Drava. Kmalu smo zagledali vodno, bila je kristalno čista, skoraj stoječa, bleščala se je v soncu in izsevala vse odtenke zelene barve rastlin, od svetlih do temnih - od rumenih in srebrnih do modrih in skoraj črnih. Že tako preveč romantičen pogled sta še povečala dva snežno-bela laboda.

Pajčevina v Želodcu se je razraščala (poišči opis večerje). Pred tablo RESTAURANT smo poškilili v razredno blagajno in po reku "KAR BO, PA BO" pogumno zasedli prostore. Po kosilu smo morali na parnik (to besedo sem uporabil že prej, čeprav je imelo plovilo DIESEL motor, toda izras motorna ladja je neustrezen, ker plovilo ni bilo podobno niti ladji niti čolnu, za druge izraze pa ne vem). Z upanjem, da bomo še kje tako jedli (toda vsaj s 50 % popustom), smo zapustili sveti Naum in po dveh urah vožnje pristali v Ohridu. Obiskali smo vse filigrane in filigrančiče (glede na velikost delavnice). Občudovali ohridske bisere, ko pa smo izvedeli, da jih izdelujejo iz neke vrste školjk, ki jih potem prepleskajo z nekim posebnim lakom, ki ga izdelujejo iz lusk neke vrste ribe, ki živijo v jezeru, pa je bila njih lepota za okrog 10 % manjša. Skoraj zaploskali pa smo filigrane, ki nam je iz nekaterih že pripravljenih delov v minuti (1) sestavil in popolnoma izgotovil prstan.

Naslednji dan Ohrid: Turški del mesta, skozi katerega smo hočeš nočeš morali, je bil precej zanemarjen; majhne, nizke, na pol razpadajoče vegaste hiše, ograjene s še bolj vegastim zidom; obisk starega Ohrida pa je bil pravo doživetje. Lične večnadstropne bele prepleskane hiše z značilno konstrukcijo. Vsako nadstropje (včasih so to tudi 3) izstopa vsaj 3/4 m glede na prejšnjega (isto velja za streho). Tako bi z malo poguma z lahkoto preskočil ulico s strehe na streho. Okna so sorazmerno velika, okvirji so obvezno prepleskani z rjavo barvo, prav tako tudi lesene gredi, ki obdajajo vsak rob stavbe. Tudi notranjost stavb je prostorna in svetla. Ogledali smo si mestni muzej, bogata etnografska zbirka, ki priča o sečišču različnih kultur, je napravila na nas nepozaben vtis.

Obiskali smo tudi nekaj pomembnejših ohridskih cerkvar Sv. Sofija, kjer smo mnogo izvedeli tudi o Ohridu samem. (Naj prišluhneje tisti, ki se zanimajo za zgočovino). Ohrid je bil pod grškim imenom Lilmidoc (bleščeč, svetel) omenjen že v 3. stol. p.n.š. Pod Rimljani je bil pomembna utrdba na cesti, ki je povezovala Jadransko morje z Egejskim (Vla Eguatia), krščan-

stvo se je začelo širiti v 3. stol., v 5. stoletju pa je že omenjen kot sedež škofije. Za časa bizantinske države v 5. in 6. stoletju je bilo mesto močno utrjeno. Pravi razcvet pa je mesto doživelo s prihodom Slovanov v 6. in 7. stoletju. V 9. stoletju dobi mesto slovansko ime (Ahríd), proti koncu stoletja pa prispeta v Ohrid Kliment in Naum, učenca Cirila in Metoda. Kliment organizira Ohridsko univerzo. Ohrid postane glavno mesto Samuelove države in sedež prve slovanske patriarhije, ki jo je po tragični bitki na Bjelasici 1018, ki je pomenila tudi konec makedonske države, bizantinski cesar Vasilij II spremenil v nadškofijo. Iz srednjega veka je ostalo v Ohridu približno štirideset cerkva. Njih arhitektura in čudovite freske so napravile iz Ohrida edinstveno umetniško zakladnico na Balkanu. 1334 je Dušan Silni priključil Srbiji Ohrid. Šestdeset let pozneje pa ga že imajo v rokah Turki, ki so nekaj cerkva spremenili v džamije. Turkov se je rešil šele 1912, toda tudi stara Jugoslavija mu ni posvečala posebne pozornosti. Šele v novi Jugoslaviji se je začelo konzerviranje in restavriranje edinstvenih umetnin v svetovnem merilu. Sveta Sofija je bila sezidana v 9. stoletju na temeljih antičnega templja. V njej so bogate freske, ki imajo monumentalni značaj in vsebujejo precej realističnih potez, ki so v cerkvenem slikarstvu neobičajne. Obiskali smo tudi cerkvico imenovano sv. Jovan Kaneo, ki stoji tik nad jezerom na kakih 20 m visoki skali. Cerkev je zelo majhna (notranja površina najbrž niti ne doseže 20 m²). Zgrajena je bila v 14. stoletju v značilnem slogu, v katerem so zgrajene vse (ne garantiram) ohridske cerkve (s pomočjo različnih formatov opeke in kombinacij s kamenjem so sestavljeni številni vzorci, ki daje stavbi izredno slikovitost. Prva taka je tudi cerkev sv. Klimenta (nekoč cerkev Device Perivlepte). Freske sta leta 1295 izdelala Mihajlo in Eutihije. V cerkvi je razstavljen tudi del svetovnoznane zbirke ohridskih ikon.

Drugi dan nam je prijazno vodstvo "doma" (kljub vsemu v narekovajih) odpeljejo prtljago in nekaj srečnejev na avtobusno postajo. Do odhoda avtobusa je bilo še dvajset minut. Gremo kaj spiti? Dva stržita prtljago. Luči avtobusne postaje osvetlijo tablico OHRID - BITOLA - PRILEP - TITOV VELES - SKOPJE. Kje so naši? Je kdo že prišel? Ne?! Kaj sedaj?

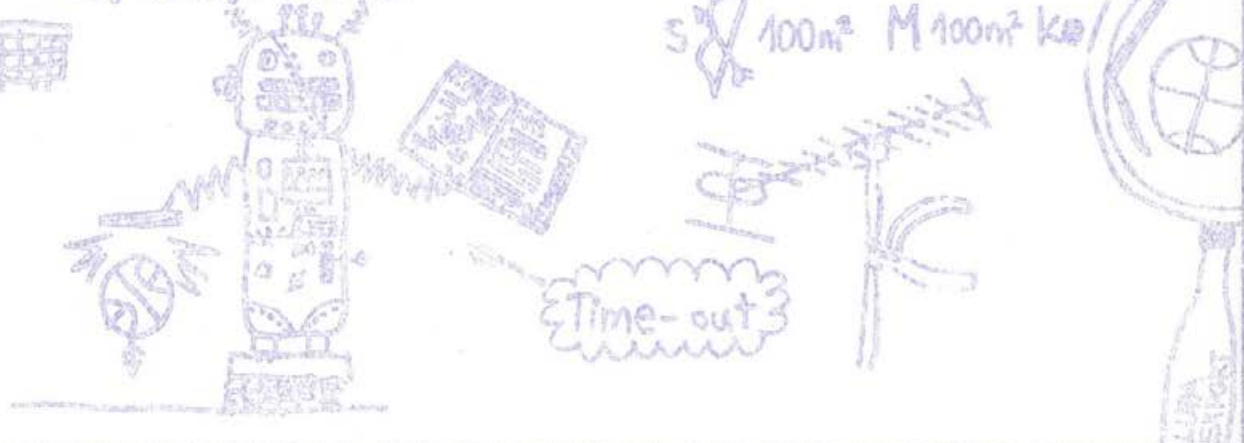

ANTENA

Če bi vprašal vnetega bralca Antene - in teh ni ravno malo - ali je že prebral zadnjo številko, bi mi prav gotovo odgovoril, da jo je kupil takoj, ko so se odprla vrata trafike. Spotoma pa bi mi še omenil, kako "seksi" je dekle na naslovni strani in kako doživete in ganljive so zgodbe, ki jih po zahtevanju uredništva "piše življenje". Zelo rad bi spoznal tisto ŽIVLJENJE, ki s pomočjo enega samega kalupa izdeluje več ali manj posrečene ali ponesrečene odlitke. Vsekakor pa ne smemo pozabiti na ostro oko urednika, ki pod vsakim prispevkom takšne vrste da svojo kritično oceno in izrazi nekaj bodrilnih ali tolažilnih besed mlademu "literarnemu talentu". Kdor verjame v moč zvezd seveda ne bo pozabil na horoskop, ki ti vedno pripravi nekoliko zmede v tvojem zasebnem življenju, ko ti napove "novo ljubezen" ali pa "ljubezen po starem", vsekakor pa je vmes vedno problem, ki ga lahko rešuješ le v dvoje. In tu je tudi psihološki test, s pomočjo katerega lahko kaj hitro spoznaš, če si tak ali drugačen in kolikšna je možnost, da postaneš filmski igralec, režiser itd. ... Po takšnem testu, ti mora biti prihodnost zelo jasna in si lahko brez skrbi, da boš, če je rezultat testa tak, po zanesljivi metodi testiranja dober filmski igralec in vse ostalo, kar sledi. ... V Anteni je poskrbljeno tudi za osamljene. Samo na uredništvo pišeš, priložiš svoj naslov in sliko in že imaš doma kup pisem z različno vsebino. Iz nje lahko kaj hitro izveš, če se bo Frank Sinatra kmalu spet ločil in kaj Ringo Star kupil svoji ženi za rojstni dan. Zanimivo in zelo razburljivo! Pravi magnet pa je rubrika Zaupno, ki pa ima, sodeč po vsebini objavljenih pisem in člankov, zgrešen naslov.

Kaj pa humor? O, da, tudi za to je poskrbljeno in nihče se niti malo ne razburja, če se mora že drugič smejati eni in isti šali. Toda boljše je dvakrat, kot pa nikoli.

Naj izbija Antena!

* * * * * * * * * * * * * * * * * * * *

* * * * * OVEN * * * * * BIK * * * * * DVO JC * * * * *

* * * * * IBERANDOV * * * * * CORONOKK * * * * * CELE

* * * * * AMLEJ * * * * * NZSEFDRRELJOADEZ * * * * *
* * * * * MBVJTEBDTLOFZORVIOIORON * * * * *
* * * * * UJLAATNCZOPTNROFRCU * * * * *
* * * * * KADVDTSEZOVUI * * * * *
* * * * * UADOLTEUAALFJKL * * * * *
* * * * * RTRAPPLSCKKVA * * * * *
* * * * * URCPANJMAI * * * * *
* * * * * SIAANTEN * * * * *
* * * * * TNOPEO * * * * *
* * * * * ARD * * * * *
* * * * * SKMOON * * * * *
* * * * * MA * * * * *
* * * * * S * * * * *
* * * * * MOON * * * * *
* * * * * P * * * * *
* * * * * N * * * * *
* * * * * J * * * * *
* * * * * D * * * * *
* * * * * E * * * * *
* * * * * I * * * * *
* * * * * V * * * * *
* * * * * H * * * * *
* * * * * E * * * * *
* * * * * N * * * * *

* * * * * KAKRAK * * * * * LEV * * * * * DEVI * * * * * CA * * * * * TEHE * * * * * NI

* * * * * RTS * * * * * NOJIPROKŠ * * * * * AC * * * * *

* * * * * * * * * *

HOROSKOP

GIMNAZIJA "VENO PILON" AJDOVĚČINA

GLAVNI UREDNIK: VESNA ILJIČ

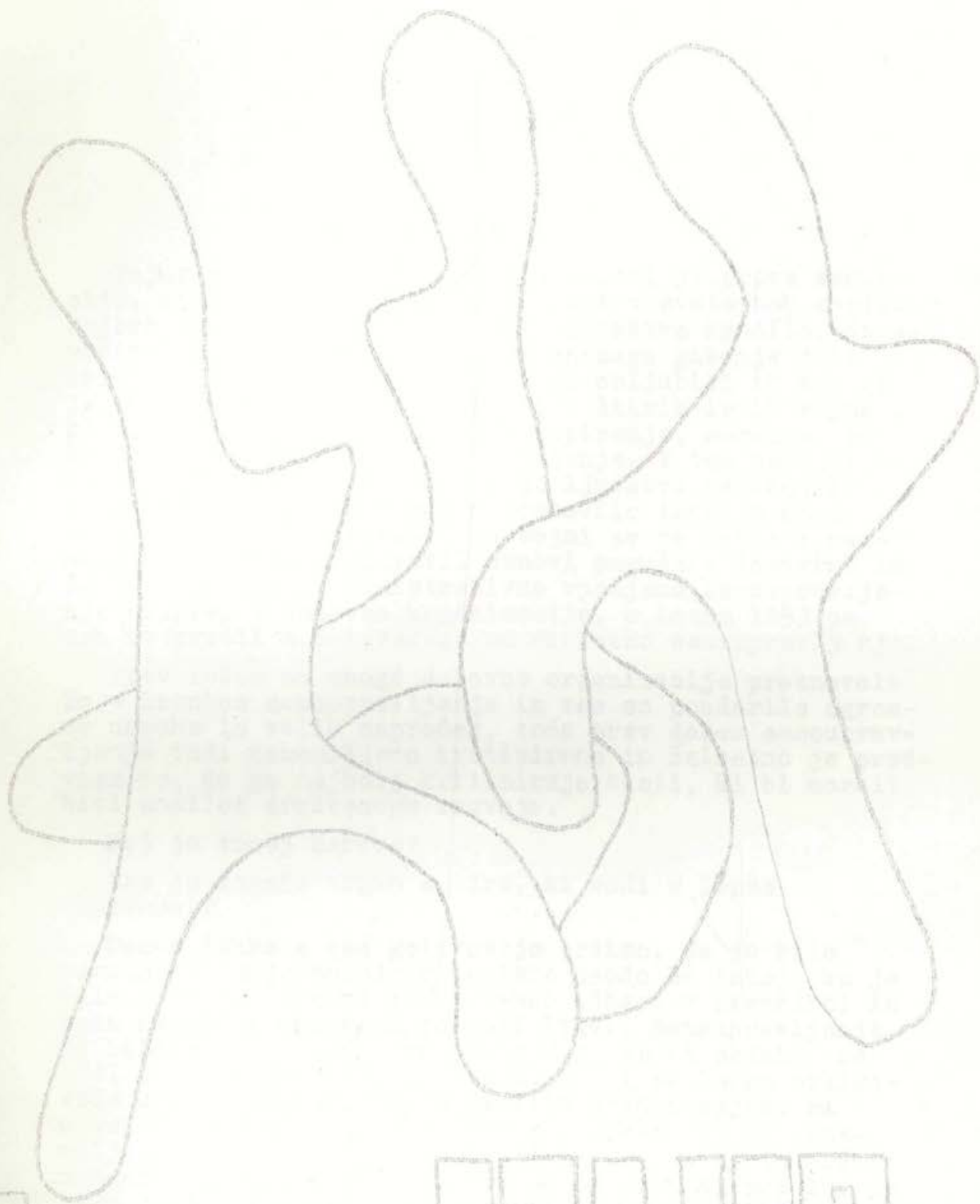
TEHNIŠNI UREDNIK: BOGDAN BRECELJ

LIST OPREMIL: TOMAŽ KRANJC

ČLANI UREDNIŠKEGA ODBORA: MAJDA VIDRIH

TIPOKALA: BOGOMILA VIDRIH

MENTOR: IVANA SLAMIČ

LEPO-IV.

IZVIR

GIMNAZIJA V. PILON
RUDOLFSUNA

ŠT.: 34

S A M O U P R A V L J A N J E

Pojav samoupravljanja v naši družbi je prava senzacija, ne le v državnem, temveč tudi v svetovnem merilu. Najbrž se je prvič v zgodovini človeštva zgodilo, da so voditelji zaagovitega revolucionarnega gibanja dali osvobojenemu narodu to, kar so mu obljubili in kar si je z ogromnimi žrtvami priboril v štirih letih vojne, ki je pomenila zastraševanje, zapiranje, mučenje, izseljevanje, deportiranje in ubijanje. V tem neusmiljenem boju za lasten obstoj se je ljudstvo osvobodilo okupatorjev in še med bojem postavilo temelje nove, resnično ljudske oblasti. Po vojni se je narod z nezmanjšanim poletom posvetil obnovi porušene domovine in že 1950 je bilo administrativno vpeljana samoupravljanje najprej v delovne organizacije, z letom 1953 pa smo že prešli z delavskega na družbeno samoupravljanje.

Prav letos so mnoge delovne organizacije praznovalе 20 - letnico samoupravljanja in vse so poudarile ogromne uspehe in velik napredek, toda prav danes samoupravljanje tudi neusmiljeno kritiziramo in žalostno je predvsem to, da ga najbolj kritizirajo tisti, ki bi morali biti nosilci družbenega razvoja.

Kaj je torej narobe?

Nas je mogoče vrglo s tira, ki vodi v lepšo bodočnost?

Danes lahko z vso gotovostjo trdimo, da je bilo samoupravljanje obojeno na tako usodo že takoj, ko je bilo uvedeno. Glavni vzrok lahko iščemo v premejnih in tudi nesnetih družbenih zavesti ljudi. Samoupravljanje je bilo v družbo vneseno prezgodaj, kajti obdobje od 1941 do 1951 je bilo prekratko, da bi se lahko oblikovale enotna zavest. Če pa je bila uvedba najna, bi moral še vedno stati nad sistemom nekdo, ki bi neusmiljeno preganjal negativne pojave, ne da bi kakorkoli drugde posegel v sistem. Ker pa do tega ni prišlo, je bilo takih deviacij vsak dan več in ker se nihče ni proti temu boril, so se tako razbohotile, da danes že resno ovirajo družbeni in gospodarski razvoj. Vse skupaj se je začelo v verižnem pričevanju za priznavanje borčevskega staža, ki je bil in ostal do danes najboljše opravičilo, izgovor in olajševalna okoliščina pri kaznovanju tekničnih ali drugačnih neodgovornosti. Stvar je danes prišla do gospodarskega kriminala, korupcije in mogoče še dlje. Tako se je v teh dvajsetih letih po raznih zvezah in poznanstvih samoupravljalna

drobke, predvsem vodilni kadri, organizirale v mo-
gočne klane, ki vsakega, ki oporči nauje tako ali
drugače asimilirajo, ali pa, če jim to ne upe, le
tak ali drugačen način kompromitirajo, in drugačne
zdravjenja, ki že vladajo nad celotno državo in sa-
virajo njen napredek. Tako je tudi pri nas nastale
nove buržoazije, ki jo bo zelo težko izkoreniniti.

Drugi krivec za zavoženost samoupravljanja pa
je naš šolski sistem, ki je ostal v svojem bistvu
sholestičen, kajti zelo verjetno je, da je vse sku-
paj začelo šepati, ko so prišli na položaje ljudje,
ki jih je izšolal prav ta sistem. Partizanska in-
nejdljivost ni bila več uspešna, novi pa so bili in
so še nesposobni za opravljanje tako odgovornih nalog.
Dokler bo naš vzgojnoizobraževalni sistem samo
izobraževalni in bo razvijal le enciklopedičnost, se
ne bo nič obrnilo na bolje.

Samoupravljanje zahteva celega človeka. Ozko us-
merjeni "znanstveniki" ne sodijo na vodilne položaja-
je. Potreben nam je ČLOVEK, ki bi znal delati z
ljudmi, razumeti njihove težave, hrepenenja in cilje,
poznati njihove bridkosti in radosti, toda na žal-
ost, se mora najbrž ta ČLOVEK šele roditi, mi pa
mu moramo na vsek način ustvariti razmere, v katerih
bo lahko živel in se uspešno razvijal, vendar se
danes za tem nihče ne peha in tudi če bi hotel, ne
bi uspel, ker bi s tem premnogim stopil na kurje
oko in si tako mogoče podpisal celo smrtno obsodbo.

Do rešitve pa mora priti! Kdo naj stopi v akcijo?
Morša beseda: "Mladina je naša bodočnost!" le niso
frase.

MEO MLAKO + PREGOM

Črni avto

ljudje črni avto mi sledi
ne morem več teči
ustavite že enkrat ta avto
padla bom
povozil me bo
ljudje črni furgon mi sledi
slišim ga njegovo nasledno hropenje
je že tu za mojim hrbtom
mastne guse mi gredo čez vrat
ostrina reše žile
kri briaga v curku
jaz pa ti pa židana marele jaz pa
ti pa židan parazol jaz pa ti pa
razmesarjena sem
nikar me ne pokrivate
s tem sivim plstnom
sovražim sivo barvo
zavijte me v rdeč plašč
rdeča barva mi je všeč
mi se imamo radi radi radi radi
mi se imamo radi radi prav zares
lepo je speti v rdečem plašču
a kaj ko še vedno bežim pred avtom
pi pip pi pip pi pip pi pip pi pip

šDeko

Sivina se je bližala. Dežne kapljice so tekale po električnih žicah. Odprl je hladilnik in iz prostora, kamor spraviš jo ponavadi posodice z vodo, da se naredi led, je kapljala kri. Tekla je po alpskem mleku in čajnem maslu in union pivu in nazadnje se je priplazila še v prostor za sadje. Češnjem se ni dosti poznalo, ker so tako ali tako rdeče. Sploh pa to ni bilo pomembno, ker je hotel samo pogledati, kaj je v hladilniku in zdaj je videl in ga je zaprl z vsi tisto krvjo vred. Potem je šel na trg. Moral je iti peš, ker je bil Pony Express pokvarjen, sicer pa je rad hodil peš, ker, če se je vozil s Pony Expressom, ni hotel nikdar ustaviti, ampak enkrat ga moral in potem je bil vedno znova za četen. Potem se je usedel na spomenik erski trga. Misli so mu plivkale na krog. Nazadnje je pomislil še na samozabij.

MARBLE

Koraki, koraki, trudni koraki... Stopalo se lepi ob razgreti asfalt in pot se apsja z razgretim zrakom. Stopinje, stopinje nekoga človeka...

Žveplenorumen dan se unika noči. Njeni prsti, mrzli, tanki, kakor lepljive pajkova niti... Plasi se, plazi se proti človeku, on pa stopa... Koraki, koraki... Truden je. Spotika se, pada. Gausne niti noči se lepijo ob njegovo telo. A on hoče naprej!

Zvoki! Slišiš? Zvoki! Aaaa! Nee! Usmilite se me! Odveznite mi breme! Preženite zvoke! Ubite krike. Ne, ne kričite tako! Saj bom šel naprej, a nehajte, nehajte...

Tiho. Vse je tiho. Le koraki, stopinje, kamenje... Trudne, plazče se misli. In zdaj, zdaj je prišel strah, blazen strah. Na svojem prestolu sedi, se reži in kaže ogabne, mesnate željusti... Črnomodra odeja, nekje, nekje visoko. Noč. Črne silhete noči. Zvezda! Glej, tam je zvezda! Res je. Zvezda! Zvezda! Svetlo se razliva njen sij na črne ceste... Tja grem! Zvezda!... Moja lepa zvezda! K tebi grem!

Zvoki! Slišiš?! Spet zvoki! Strahotna gošba. Plesniv vonj glasbe. Ostudno vijoči se curek zvoka. Zaliv je nebo! Prekril je zvezdo! Nee! Nee! Ne ubijte me! Vrnite mi mojo zvezdo! Kam naj grem zdaj? Kam? Povejte mi zdaj, povejte, vi ostudne šivali! Povejte!... Noč. Cesta. Spet cesta, črna, asfaltna. Tema.

Ne, nočem več, ne bom več hodil! Ne morem, oh ne morem več. NE MOREM VEČ! NOČEM!

Niš. Vse je tiho. Znova zvenijo koraki, trudni koraki. Morda pa je le najdem, svojo zvezdo! Morda pa lei?

Stopinje, stopinje...

Gluh odsev! Krupi! Nekoga so pohodili! Pogazili so ga! Zgrudil se je! Da, ubili te bodo.

Cesta. Curek krvi na črni preprogi asfalta...

Uderci. Nekdo ga tepe. Kaj hočejo? Zekaj? Zekaj to? Zvezda! Naj mu vrnejo zvezdo! Naj jo vrnejo, da bo spet stopal po trdi poti. Zvezdo! Zvezdo!

Ah nee! ... Neee.

Potem so se zaglele oči, trudne oči in potopile so se v krvavi odsev luže.

In težko so udarile stopinje ob asfalt in še enkrat so udarile ob kup mesa in potem, potem jih je požrla noč. Bil je le človek, čisto navaden človek. Imel je velike, rožnate dlani...

PROVEDANE

Na klopi v parku sem opazila Slovaka, ki je spustil v meni nenavado zvenisače. Njegove žive, provokativne oči so me priklepale nasa, kot magnet. Kakšen komentar nad tega človeškim obrazom in bičji, ki se hitela nasa naja, da ne bi zamudila vsake srede! Obenem pa so pasvito, da jim življenje vsiljeno okoli vsakežijive prave kri so nezvedoma počasi spreminjala v artve klemenke, ki jih tok roke nasa proti artvemu morju. Tu, na klopi, pa je utripalo življenje, ki srede še ni prekrilo s popolno dolžnosti in navade.

Kako rada bi se pridružila temu človeku, se odpovedala malomeščanskemu udobju, da bi pomorno postale človek. Ven, da tudi on ni bil prepričan, da ni napravil napačnega koraka, dvomil je v sebe, v svoje prepričanje in vsek trenutek je pomenil zanj **borbe z ugodno**, z družbo in s svojo lastno razdvojenostjo. Drugi so mogoče videli v njem lahkomišelneža, v resnici pa je bil bogataš, ki je iz vsakega trenutka iztisnil novo spoznanje in vanj življenja. Tisti lesket v njegovem pogledu, ki me je privabljal, to je bilo Slovaško sree, ki je vpijalo in izžarevalo sončne žarke.

Le a težavo sem se oddaljila in odhitela v šolo. Moj čas še ni prišel in nabrati si narem še znanja, očitati orežje s katerim bom lahko pozneje branila Slovaka pred čudovito, brezdušno civilizacijsko strojev.

V razredu me je Izidor Cankar prepričeval preko profesorjevega glasu: "Človek mora biti harmonično zlitje razuma in čustev. V meni se je dvignil upor, tista sila, ki premaguje spenje v lenobnem udobju. Spremenila bi se in povedala ljudem: "Vse artve stvari v naravi so harmonične in harmonija nosi v sebi kal smrti. Povsod okrog nas so same stvari, stvari.... In sedaj še človek - stvar! Ne, ne! Nad vse povzdiguje mo razum, ki zadovoljuje težnje civilizacije in tehničnega napredka. Toda komu gradimo lepšo bodočnost? Čudovito natančnih in uravnovešenim računalnim strojem. Ne, ljudje božji, mi pozabljamo, da človek ni samo stroj, ampak nekaj bolj živega in toplega. Kam ste zakopsli svoja čustva in z njimi svojo človečnost, melodijsko enkratno disharmonijo. Pohitite in jih poiščite, dokler še tlijo. Veste, bers njih so tudi vaše demonstracije proti vojnam in krivicam same lepe krinke.

† vrčoz magda

WORLOST

- 7 -

V sobi je bila grozotna tišina. Skozi zaprto okno je lezel mrak. Lepil se je na stene in na bel balkon, ki je visel s stropa. Prehajal je v mene in se topil s trudnim strahom in bolečino. Ta mešanica se je spremenila v trpljenje in neizmerno bojazen.

Gomazeč mrak se je lepil na stene. Zasmejala sem se, vendar v očeh ni bilo razigranosti. Pritejena hinavščina je zevala iz oči in se zvijala med lepljivim mrakom.

"Dobro igraš, ni kaj reči!"

Udarila sem s pestjo ob rob mize in stisnila zobe. Bolečina sovraštva in jeze se je razlila po mizi. Gomazeč mrak se je prilepil na zavese in jih rahlo zamajal.

"Govori se, da je mrtve človek nič. Kup mesa, ki kopni v žrelih požrešnih črvov, da je neusmiljen nič, ki se zaveda, da je."

"Laž, sama laž. Poglej, kako se ljubita mrak in zavese. Mrak prihaja ob šesti uri, odhaja ob sedmi uri. In zavese je pripravljena, čisto tiho in vznemirjeno pričakuje svojega ljubega. Miti enkrat je mrak ne razočara. Ponovno prihaja, ponovno odhaja, nikdar omadeževan z lažjo."

Pozvonilo je. Najprej čisto tiho, nato pa dolgo in zadirljivo. Da, on je! Ne, ni me prevareal. Ni prevareal maminih želja, ni se zlagel.

Oče je zaklical: "Večerja!"

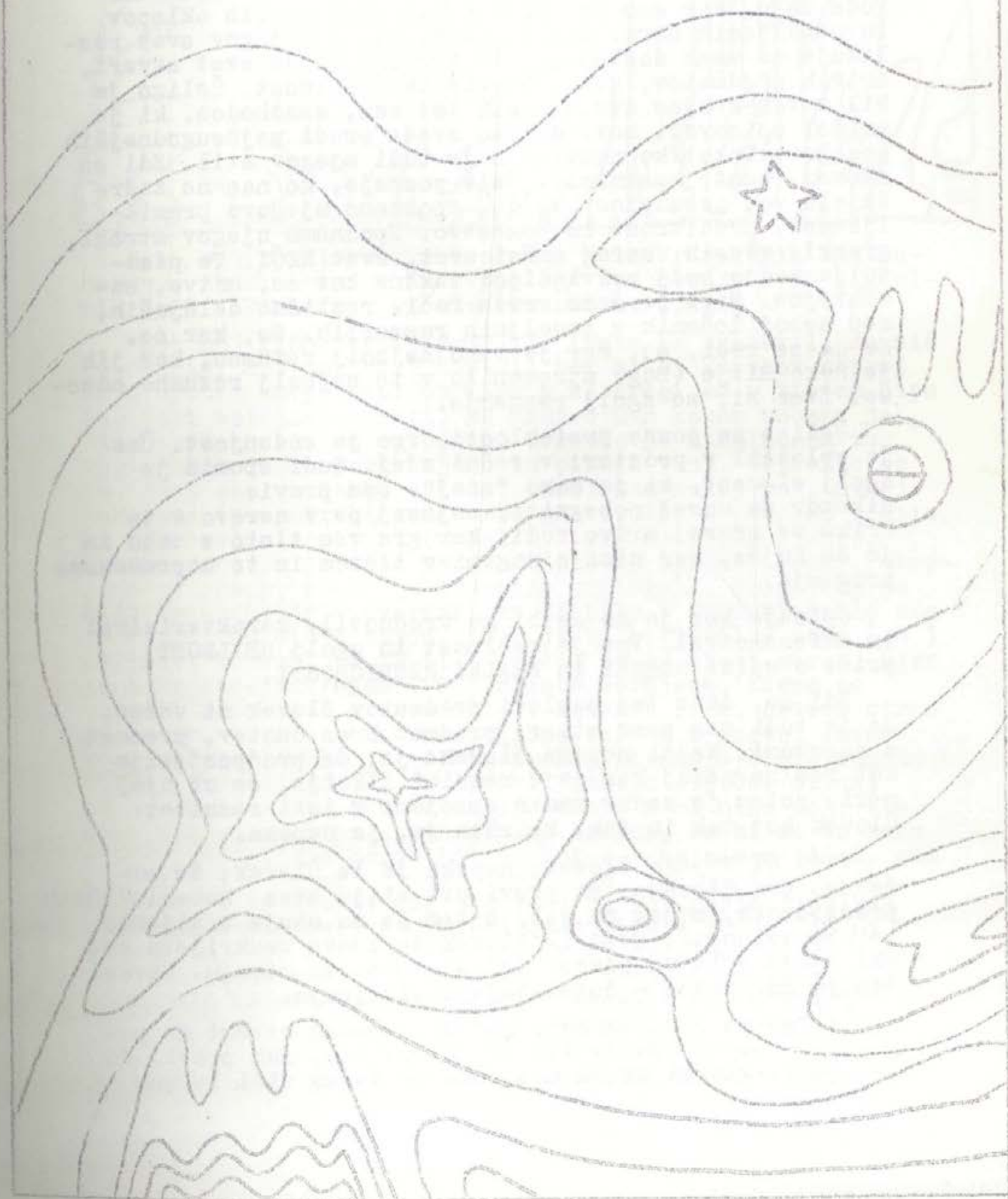
Bel balon se je zasvetil. Mrak se je izgubil, skopnel je v toplo, prijetno svetlobo.

DeBorah

Moj brat sega z žuljavo roko po gnoju in zemlji. V slovensko besedo in pesem se je zaprl. V njo vpleta cvetje duše svoje in upa v boljše čase.

Lojze Bizjak

RUDI ŠELIGO

Tako kot njegovo delo je verjetno tudi avtor Rudi Šeligo dijskom neznan, vendar ni to nič žudnega. Slovenci smo ga odkrili zelo pozno, pomen njegove literature pa se je razkril šele v zadnjih dveh letih. Mogoče zato, ker smo vse preveč navejeni starih oklepov in ustaljenih norm, mogoče zato, ker se njegov svet razlikuje od vseh doslej znanih svetov. To je svet stvari, mrtvih predmetov, gola, brezosebna realnost. Šeligo je bil v tem svojem svetu vrsto let sam, samohodec, ki je pričel opisovati novo oblike sveta sredi najneugodnejših pogojev. Nekoliko nonsvaden je tudi njegov stil. Zdi se ckoren, pust, nezanimiv. Šele pozneje, ko nas ne zadržujejo več posamezne besede, spoznamo njegovo premljenost, preciznost in bogastvo. Spoznamo njegov strogi, grenki, včasih skoraj mučni svet, svet REČI. Te pisatelja vedno bolj privlačijo: takšne kot so, mrtve, samostojne. Svet je samo vrsta reči, različno delujočih, med seboj ločenih v temeljnih razmerjih. So, kar so. Ne da se reči, so, ker je tako najbolj razumno, ker jih je neko Bitje (Bog) spremenilo v te najbolj razumne odnose. Zvez ni, so zgolj razmerja.

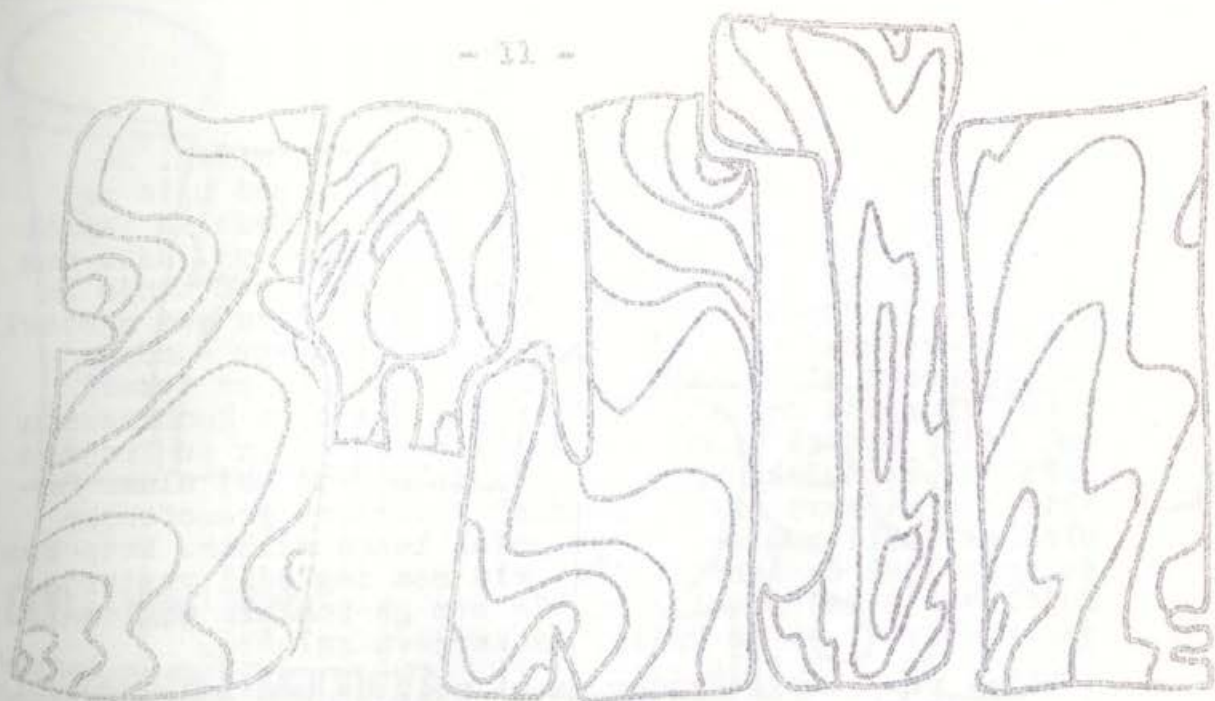
Šeligo ne pozna pretoklosti, vse je sedanjost. Čas je sploščil v prostor, v večni zdaj. Tudi spomin je zgolj element, ki je samo "zdaj". Sam pravi: Nikamor ne moreš pobegniti, najmanj pa v naravo v te krike od zmeraj mrtve reči, ker gre vse tisto s tebo in je še hujše, ker nisi z nogami v tistem in te neprenehoma preganja.

Opisuje kar je ne da bi ga vrednotil, karakteriziral in diferenciral. Vse je realnost in zgolj REALNOST, priča o edini mogoči in REALNI RESNICOŠTI.

Zdi se, da v tej poplavi predmetov človek ni važen, da je tudi sam samo stvar, predmet brez čustev, predmet z napkami. Kajti napaka človeka je, da predpostavlja kot realno nekaj kar je v resnici fikcija, se ob njej germ, potem jo vedno znova sprejema v isti rezultat: Človek kot tek in tak, kakršen je, je napaka.

Toda ni napaka človek, napaka je le Človek; če ostane pri človeku, se pravi pri bitju brez humanističnih predpostavk, napak ni več, s tem pa ne obuja trpljenje in nepopolnosti. Svet in človek se znova razkrijeta kot sklenjena - le na povsem drugačnem novem nivoju. Stvari dobijo nov pomen - dopolnjujejo življenje.

Šeligo se v duževnost, namen in pomen stvari ne pogloblja. Je le opazovalec in opisovalec. Sam pravi, da je njegov glavni organ oko, oko pa lahko vidi le zunanjost.

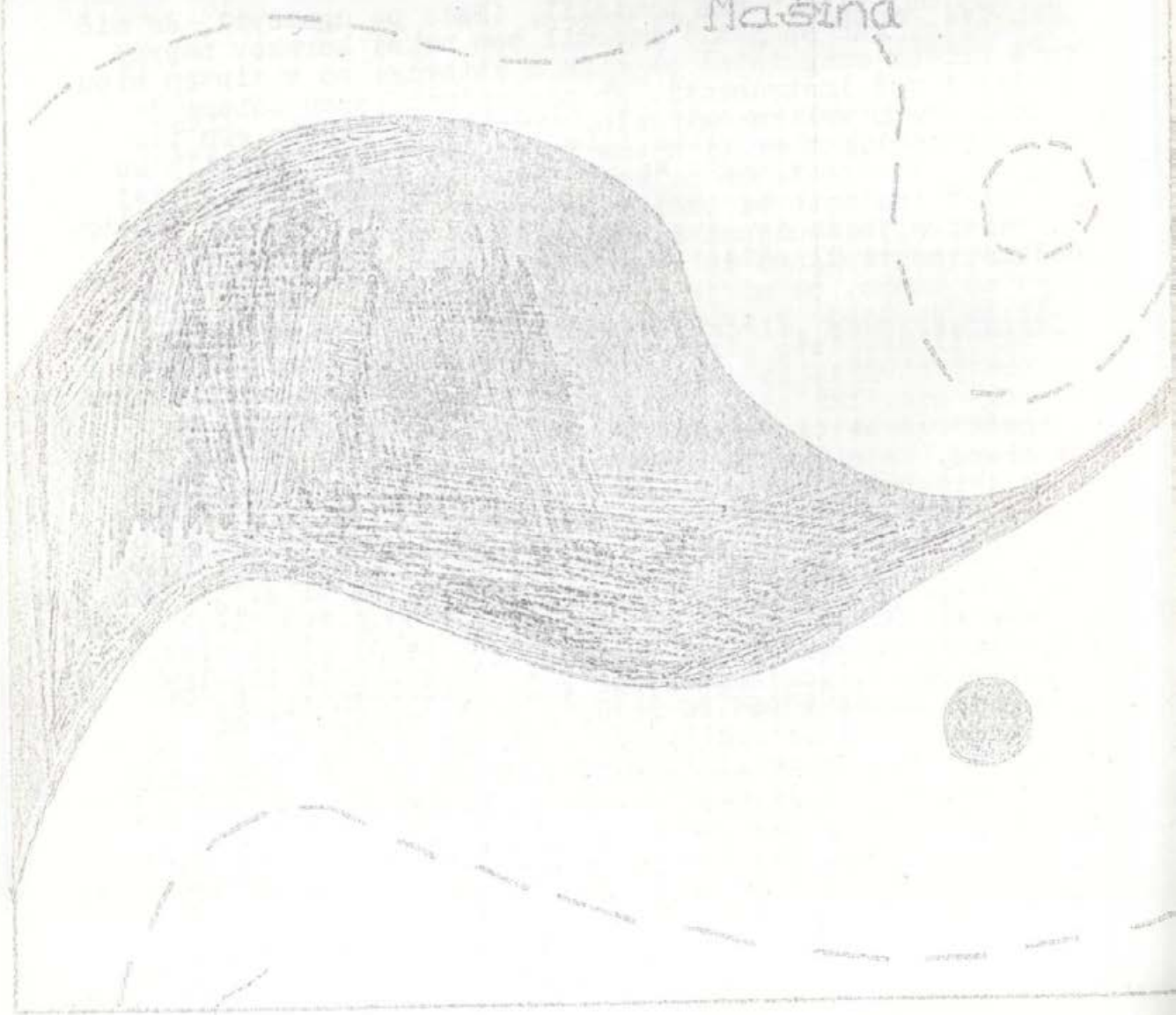
Stal sem sredi velike dvorane, polne različnih instrumentov. Zbudil sem se iz otopelega opazovanja dveh signalnih lučk (za alarm), ki sta venomer utripali.

"Kot moj fičo," sem pomislil. (Nato pa ugotovil, da nič ne mislim, ker sanjam.) Naredil sem nekaj korskov naprej in s hrbtom se pristal ob zidu s katerega so v tistem hipu izginili vsi instrumenti. Na nasprotnem koncu sobane je bilo obešeno veliko ogledalo. Grozeče je nihalo sem ter tja. Poletel sem proti njemu in pihnil vanj. Ustavilo se je. Zdaj sem se lahko ogledal. Imel sem nekaj nog, nekaj rok, sno (po potrebi tudi več) glavo, čisto podobno tistim, ki jih nosijo zemljani (mislim žive, ne obglavljene). Obleka, sestavljena iz različnih biološko opranih kosov, ukrojena za amebo, se mi je izvrstno prilegala. Prirejena je bila za podnebje v dvorani. Ko je bilo v dvorani mrzlo sem jo ogrnil na tisto stran, kjer je bila številka osem (8) na pravi strani, ko je bilo vroče, pa na levi stran, kjer je bila številka osem (8) narobe obrnjena. Nisem se utegnil seznaniti z navodili, v katerih piše, katera stran je prava, zato sem to brezoblično amebasto gneto, imenovano obleka (imela je volnen znak - znamenje čiste rumake volne, izdelujejo ...), spravil nase z napačne strani in, pomislite, temperaturne spremembe name niso delovale. Nato sem splezal po stopnicah na balkon, da bi si to šaro ogledal iz ptičje perspektive. Ker z vrha nisem videl, sem skočil dol (Pa pa nastane vprašanje, zakaj nisem videl. Odgovor je na dlani: Oči sem imel na kovinskih tipalkah navpično nad glavo. Ker nisem imel spraya WD 40, so mi tipalke zarjavlele in jih nisem mogel premikati.) Po lepem pristenku sem vzel pot pod nogo in prispel na drugi konec hale. Tam sem videl več stikal (razumljivo, KONTAKTOVIH). Pritisnil sem na tistega, ki ga je krasila žarnica, Nič. Pritisnil sem še enkrat. Oglasila se je sirena, ki je tulila in zavijala, dokler nisem odmaknil prsta s stikala. Nato sem pritisnil na drugega (na njem je bil narisana telefon) in odprla se se vrata WC. Stopil sem iz gole nedovednosti. Židovi so bili oblopljeni z uvoženimi tape-

vasi, v zraku je "dišalo" po zlasterogovih milih. Na
krogljki se je bleščel nepis: Grand prix, pod njim pa:
I. nagrada Good design, nemane letnice. Made in Venus.
Gledal sem okoli in nisem videl nič posebnega. Nato sem
opazil vrstico, oziroma verižico. Potegnil sem sanje in
pritekla je "voda". Po praudemem premisleku sem ugotovil,
da tista "voda" ni voda, ampak nekaj drugega - morda
fruškegorski biser. Nato sem nevede stopil na tekoči
trak, ki ne je nesel proti izhodu. V svojem kombinzonu
sem tedaj opazil gub. Pritičnil sem nanj in po krajšem
PREZNEM premisleku ugotovil, da deluje na moj aluh. Za-
slišal sem dobro znano "glisbo" z bratove gramofonske
plošče. Čudil sem se, da je sploh lahko slišna. Nato sem
se pripeljal do izhoda. V veselu sem zagledal vratarja.
Mojil mi je moj pošni list. Ko sem ga поблиže pogledal,
sem ugotovil, da je knjiga Cankarjeve založbe.

Stal sem zunaj. Vendar se mi zdi, da sem ležal znotraj.
Na vem. Teda močna svetloba, še močnejši zvok in najmoč-
nejši sunek, so me spravili na noge. Sinoči sem gledal
Cik-Cak.

Mašina

IZLET

285°

III. in IV. NADALTEVANJE

Avtobus je prispel. Natovorili smo prtljago in začeli iskati rezervirane sedeže. Ker pa številki ni bilo, smo sporazumno s sprevoznikom zasedli zadnji del avtobusa. Da bi pregledali ropotanje karoserije, smo začeli pti vse od kraja od narodnih do "narednih". Do Peči je bilo še daleč. Kučanik Šar planina je za nami, Žito, Uroševac. Spet v hribih Štimlje - Suva Reka. Prizren. Džakovica. Žito raste kot trava, Peč 28 km. Peč. Po daljšem izvedovanju smo se med nizkimi hišami (brez velikega truda si lahko segel na streho - vsaj nekateri) prebili do doma Počitniške zveze, lične hišice, ki je stala na hribčku, na robu mesta, tik pod plavalnim bazenom, ki je bil ne žalost prazen (pravzaprav je bil poln vsega mogočih stvari in kamenja, peska, raznih odpadkov, konzervnih škotel itd. - le vode ni bilo v njem. Ko smo se namestili, smo najbolj lačni zavili ker v hotel Metohija (B kategorije), kjer smo se za nekoliko nižjo ceno prav tako najedli kot pri sv. Naumu. Nato smo šli rezervirat vozovnice. Tu je prišlo do zapleta. Iz Peči v Dubrovnik nismo mogli direktno. Avtobusno podjetje "Tara" Cetinje sicer vozi na progi Peč - Dubrovnik, vendar po pogodbi sklenjeni z nekim skopskim podjetjem - najbrž "Skotransom", prevzame potnike z avtobusa Ohrid - Peč, ki pa je vedno poln. Tako je sestavljena relacija Ohrid - Dubrovnik. Prav zaradi tega podjetje vozi tudi na progi Peč - Hercegnovi. Na obali so voze dobre in do Dubrovnika je le slabih 50 km (zakaj se ne potrudijo prevoziti še tistih 50 km nam niso znali razložiti). Vozovnice smo vseeno rezervirali. Izbira večerje je bila svobodna. Naslednji dan smo se odpeljali nazaj po cesti, po kateri smo prišli v Peč, toda le 14 km. Tam se namreč nahajajo Dečani. Še dva kilometra pešečenja in že smo v Visok h Dečanih, kjer smo obiskali samostan Dečani zadužbino Štefana Uroša III. Dečanskega (1321 - 1391), ki je v cerkvi tudi pokopan. Njegov sarkofag iz belega marmorja stoji pred čudovitim

Ikonoostasom (oskrnik je trdil, da je njegovo telo popolnoma ohranjeno sicer malo upadlo in temnorjave barve, čeprav je bil osem let zakopan v zemlji in bil šele potem prenesen v cerkev. Tega pojava ni znal razložiti, ker ga doslej še nihče ni razložil. Sarkofag so odprli 28. avgusta letos - če hočete verjeti, če pa ne verjamate imate dve možnosti: če niste redovedni, ne ukrenite nič, če pa ste redovedni, pišite kakšnemu časopisu, ki ima rubriko PISMA BRALCEV in obravložite problem z izgovorom, da gre za VISOKO stavo in potrpežljivo čakajte na odgovor). Notranjost je popolnoma prekrita s čudovitimi, skoraj popolnoma ohranjenimi freskami. Cerkev je pet ladijska, zgrajena v bizantinskem romanskem stilu in je eden največjih spomenikov srbske umetnosti 14. stoletja. Spet čakanje na razglednice in prerekanje za pisala. Preko večjega mostu čez Dečansko Bistrico smo prišli do izvira mineralne vode. Ker je bila zastoj smo to savecde kolikor je bilo mogoče, izkoristili. Nato smo se vrnili v Dečane, nato pa spet z avtobusom v Peć. Tu smo bili priča neverjetni sprevednikovi iznajdljivosti (če to lastnost sploh lahko imenujemo). Najprej nam je prodal vozovnice, po nekaj kilometrih vožnje pa je prosil, če mu jih vrnemo. Tudi mi mu nismo osteli dolžni. Prodali smo mu vozovnice za deset dinarjev, on pa jih je vseeno zaslužil 24. Po prihodu v Peć smo vsi navahili na čevapčiče. Po kosilu smo vzeli pot pod noge in obiskali Pećko patriaršijo, ki je bila od druge polovice 13. stol. do 17. 6. z nekaj ukinitvami sedež srbskih patriarhov. Zgodovina patriarhije je najože povezana z obstojem in razvojem srbske srednjeveške države. Patriarhija je bila obnovljena med letom 1557 ko je bila po kosovski bitki (1389) spet imenovana za patriarhijo in 1690 (prva selitev Srbov pod Arse-nijem Crnojevićem). 1766 je bila patriarhija v Peći ukinjena. Dvajseto stoletje je dočakala zanemarjena in zepuščena. Temeljita rekonstrukcija je bila izvršena med letoma 1931 - 1932. Patriarhija združuje cerkve sv. Apostola (13. stol.), sv. Dimitrija, sv. Marije (bogorodica Odigitrija), kapelo sv. Nikole in Danilovo vežo (vse iz 14. stol.), ki sestavljajo gradbeno celoto. Arhitekture cerkva je zelo raznolika in prikazuje razvojne faze gradbene umetnosti srednjega veka. Freske v cerkvah izvirajo iz 13. stol. pa vse do druge polovice 19. stol. Zares izredno doživetje. Ko smo prišli v Peć smo obiskali tudi džemijo. (Sedaj pridejo na svoj račun tisti ki jih že od l. nadeljevanja "firbec matra" kaj smo videli in ališali v tisti ohridski džamiji. Obljuba bo izpolnjena). Po molitvi (bila je zelo kratka - okrog deset minut) je prijazni Imam (poglavar verske skupnosti) potrpežljivo odgovarjal na naša vprašanja (ni treba poudarjati, da se je bilo treba sezuti - samo zaradi čistote - drugih omejitev (obleke itd.) ni bilo). Prostor je okrogel, zelo svetel. Tla so popolnoma prekrita s preprogami. Zidovi so belo prepleškani in frizno poslikani z

ornamenti. Na zidovih so narisane tudi svetovno znane džamija Hagia Sophia - ali modra džamija v Carigradu, mošeja Omajador v Damasku, Kaaba v Mekki pa tudi Begova džamija v Sarajevu ter Sultan - Muratova in Mustafa - pašina džamija v Skopju.

Avtobus je pripeljal. Poslovili smo se od Ohrida, Skopje, Peč čez Črno goro - nepozabni trenutki. Lepota, spomeniki, cerkve, freske. Dečani. Morja se skoraj dotaknemo v Petrovcu. Peljemo se proti Tivat, Budvi. Nato nadaljujemo pot ob Boki Kotorski. Samo tipične primorske hiše, pred katerimi rastejo palme, kaktusi in oleandri, ki nas spominjajo, da smo ob morju in ne ob planinskem jezeru. Kotor. Spet moramo čakati! (na glavni cesti se je odvijalo odmaranje v vožnji s fički, ki je trajalo skoraj dve uri). Nadaljujemo vožnjo ob zalivu Risan, Kamenarij in Zelenika. Zmračilo se je. Ko prispejemo v Hercegnovi, je že tema (ura je bila skoraj deset). Tisti večer bi morali biti v Dubrovniku. V recepciji avtobusne postaje nismo mogli urediti ničesar. Postajali smo nestrpni. Toda sreča se nam je le nasmehnila in to tam, kjer se nam je zdelo, da imamo najmanj možnosti. Šofer ekspresnega avtobusa je privolil, da nas pelje do Dubrovnika (z ekspresnim avtobusom se le redko lahko pelješ le 50 kilometrov). Točno ob enajstih smo bili v Dubrovniku. Prijazni dečko nas je odpeljal v Prihvatni center. Fant v recepciji se je naenkrat stregnil, ko je videl vetopiti 17 ljudi. Jasno in glasno nam je povedal, da MIJESTA NEMA. Osemnajet ur potovanja je opravilo svoje. Ni se nam ljubilo kregati, prerekati ali na kolnih prositi. Izvlekli smo svoje papirje in ko smo mu ponudili pod nos potrditev rezervacije in potrdilo o plačani akontaciji v višini 200 dinarjev, smo ga skoraj spravili svata. Ko si je malo opomogel, se je zavedajoč resnosti položaja začel opravičevati, da so oni napravili napako. Toda to ni stavri prav nič spremenilo, prostora še vedno ni bilo. "Saj ne zahtevamo veliko!" smo mu govorili, "če vi nimate prostora, lahko gremo spet v Argentino, v Splendid, v Excelsior, v Neptun, v Imperial, ali celo kam drugam, toda vi nam morate prenočišče plačati." Fant je začel operirati s telefonom. "Mate, hitro mi zovi šefa, neke odmah dodže ovamo." Šef je res prišel. Fant ga je potegnil na stran in mu armirajoče razložil zadevo. Ko je šef videl, da nas je "samo" sedemnajet nas je pozval, naj mu sledimo. Opetekali smo se za njim čez ulico, še čez eno po stopnicah navzdol, nato navzgor, spet čez cesto in po strmi ulici navzgor. Ustavimo se pred dvoriščnimi vrati (partanom) nad njimi je pisalo NOVA TIHA (kaj pomeni, nismo nikogar vprašali) zraven pa je bila še številka Gale 7. Razdelili so nas po treh stanovanjih. Imeli smo le še toliko moči, da smo se počteno umili, nato smo polegli in zaspali kot ubiti (ura je bila polnoči). Zbudilo nas je trkanje na vrata. Prijazna gospodinja nam je prinesla črno kavo. Nato smo vstali in odšli jest v neko restavracijo v Gruž. Kosilo nas je veljelo še enkrat toliko, kot v hotelu Metohija (B kategorije) v Peči. Nastalo je vprašanje:

ka ko na Reko? Z ladjo ali z avtobusom? Ladja je po voz-
nem redu vozila pozno popoldan in je naslednji dan zve-
čer prišla na Reko (22 ur vožnje + izredno neugodna
zveza z Ajdovščino), avtobus pa v lo zvečer s prihodom
na Reko naslednji dan ob 11. (prednosti: en dan več v
Dubrovniku + ugodna veza. Pravzaprav smo le nekateri ;
tisti, ki smo včasih preživljali pošitnice na Krku -
upali, da še vozi avtobus na progi Reka - Postojna -
Nova Gorica z odhodom z Reke okrog 12.) Večina se je
odločila za avtobus. Kupili smo vozovnice. Potem pa
smo šli na kopanje, zvečer pa na površen ogled starega
dela mesta. Po dubrovniškem Stradunu (glavna ulica v
starem delu) se je valila reka ljudi. To je bila pravda-
ta promenada. Ljudje so hodili gor in dol in drug druge-
ga zvedavo ogledovali (zame je bilo to nekaj neobičajne-
ga). Na stopenjščih in pod arkadami dubrovniških palač
so študentje iz vseh koncev sveta razgrinjali spalne
vreče. V labirintu uličic smo odkrili self-servis
restavracijo, kjer si se, čeprav v izredno dragem Dubrov-
niku za lo dinarjev pošteno najedel (EXPRESS, Višnjica,
Jug).

Naslednji dan smo si podrobno ogledali stari Dubrov-
nik, ki obstoja že približno od leta 600 (domnevajo, da
so ga osnovali begunci iz Epidaurusa - današnjega
Cavtata). Od tedaj si je njegova diplomacija vseskozi
prizadavala (in to zelo uspešno), da je Republika ohre-
nila lastno samostojnost, čeprav je priznavala nadoblast
Bizantincev, Benečanov, Madžarov in Turkov. Po potresu
1667 si mesto ni več opomoglo. 1808 ga je zavzel
Napoleon, od leta 1915 - 1918 pa je bil pod Avstrijo.
V 15. in 16. stol., v času največjega razcveta je
Dubrovnik dal hrvatski književnosti pomembne pisce:
Gundulića, Držića, Menčetića ter svetovno znanega
matematika in astronoma Rudžerja Boškovića. Nekaj
stoletij stari obzidje, ulice, trgi, palače, cerkve in
starinski dvorci so popolnoma ohranjeni. Knežev dvor je
bil včasih sedež kneza, danes je muzej (in to precej
zanimiv). Palača Šonza, včasih kovnica denarja in
sedež carinarnice, mestna katedrala, prirodoslovni in
etnografski muzej, akvarij, mestno obzidje. (Ves trud
za isbiranje besed bi bil zaman - to je treba VIDETI).

Tretji dan v Dubrovniku izlet Lokrum. Otok ima
izredno bujno vegetacijo. Teško si je zamišljati npr.,
da tam rastejo oleandri, kot pri nas leske. Ves dan
smo izkoristili za kopanje. Prej tako tudi naslednji
dan, ko smo se morali posloviti od prijazno gospodinjce
(predvsem sato, ker je večina finančnih ministrov
grozila s odstopom). Ob lo uri zvečer se je moderen
avtobus sadarskega Avtotransporta premaknil. Sinili
smo kosi Gruš in drveli proti severovzhodu. Prvi
postanek Ploče. Od časa do časa se na morju prikazujejo
luči ribiških čolnov. Avtobus počira kilometre.
Mekarska (praktično nismo še nikjer). Postanek ob občestni
gostilni. Avtobus Reka-Ajdovščina bo približno 15 min.
Sendvič prosim! Nadaljujemo pot. Split. Sprevednice nam

ponudi kavo. Dalje. Šibenik. Dani se. Biograd na moru in Zadar. Presedemo se na drugi avtobus. Naprej. Morje izgine. Ožgana, suha trava, kamenje, brinje, mlado grmovje majhne vasicice, kravica, njivica (oh! kako lepo). To je dalmatinska Zagora. Spet smo ob morju. Pag je čisto bliizu, breg je čisto gol. Karlobag. Ustavimo se. Sendviči! Dva! Idemo dalje. Se vedno buljimo v Pag. Jablanac. Aha, to bo pa Rab, ki se od Paga sploh ne razlikuje, prav taki so tudi Goli, Grgur in Prvić ter največji Krk. Njihove vzhodne obale so zaradi burje (Senj, ki piha z Velebita, popolnoma gole. Postanek v Senju, Novem Vinodolskem, Crikvenici, Kraljevici. Že se vozimo nad Bakarskim zalivom. Ob enajstih bomo na Reki. In tako se je tudi zgodilo. Da bi bila sreča še večja je ob 11.45 odpeljal z Reke avtobus Reka-Nova Gorica in ob dveh popoldan smo že bili v Ajdovščini.

V 12 dneh smo prepotovali 2850 kilometrov dolgo pot (zato naslov IZLET 2850), ki nas je vodila skozi vso Jugoslavijo. Izlet je veljal povprečnega posameznika mogoče par dinarjev več kot 50 dinarjev na dan (vštete so vse vozovnice, vstopnice, nočnine, hrana, če hočete - pijača, razglednice, sladoledi in 50 dinarjev za nakup nakita (ki je posebno v Ohridu in Peči zelo poceni). Te mojstrovine si lahko ogledate pri sošolkah, ki vam bodo posredovale ostale podatke.) Kot vidite, se torej izlet "splaća", kajti vidiš toliko novih stvari, za katere obstaja 80% gotovosti, da jih ne boš videl nikoli več in Jugoslavija je lepa, čudovita, ter zasluži večje pozornost, kot ji jo posvečamo.

Sestavek je le bežen prikaz vsega, kar smo videli na naši poti. Če bi hoteli vedeti vse bi morali posneti film, ki bi trajal 12 dni.

Povedati je treba tudi to, da so nas povsod prijazno in gostoljubno sprejeli in za nas tudi marsikaj storili v domovih počitniške zveze, gospodinja v Dubrovniku, prodajalci vstopnic v Dubrovniku (izredni popusti), ljudje na vlakih in avtobusih s katerimi smo se srečali. Na koncu pa je treba pohvaliti tudi vreme (čeprav je padlo par kapljic pri sv. Naumu in v Peči); ki je tudi v veliki meri prispevalo k temu, da je ta nepozabni uspeh popolnoma uspel.

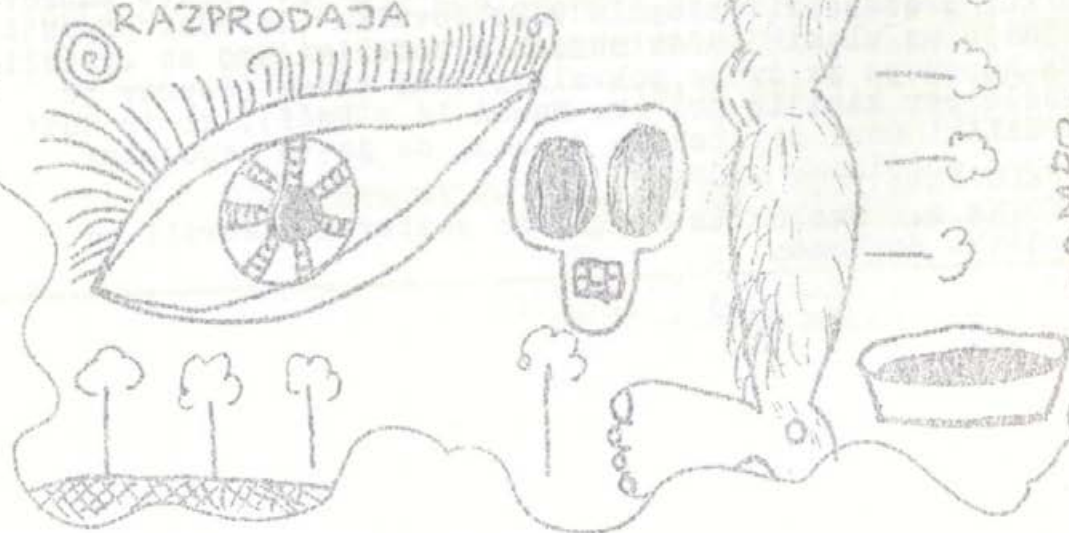
P.S. Hvala tistim, ki so sestavek prebrali od začetka do konca.

ZOMBI

ODREZANA NOGA STOPA PO GNOJU...
KRVAVE OČI PLEŠEJO SNOJ
VSAKDANJI PLES
SPLEEN, ENNUI, SRANJE SPUNK

KAPLJE DRSIJO PO ODREZANEM ~~PENISU~~
MRTVA GLAVA OMAHNE NA PRSI,
KI JIH NI ...

KURTIZANE SO NA POHODU
RAZGRETA STEGNA SE ŠIRIJO PROTI SONCU
KRI KAPLJA Z OBLAKOV
V MESNICI JE
RAZPRODAJA

SKRIPKO POCICA and MONOLIS

ŠIMNAZIJA "VENO PILON"

GLAVNI UREDNIK: VESNA ILJIČ

UREDNIŠKI ODBOR: MAJDA VIDRIH, ADA ČERMELJ, ALOJZ ŽCVR

TEHNIČNI UREDIK: BOGDAN BRECELJ, TOMAŽ KRANJČ

MENTOR: prof. IVANA SLAMIČ

TIPKALA: BOGOMILA VIDRIH

SODELOVALI: IVAN MERMOLJA, DANILLO ZAVRTANIK

LIKOVNA OPREMA: TOMAŽ KRANJČ

IZVIR

AJDOVŠČINA, 25. SEPTEMBRA 1970

MEMORANDUM

OFFICE OF THE SECRETARY OF DEFENSE

IN MEMORIAM

Handwritten signature

PREPUŠTIL SEM SE ŽIVLJENJU,
KI SE JE IGRALO Z MENOJ IN ME
JE OBLIKOVALO PO SVOJE -
- TRIDIMENZIONALNO,
ZATO SEM GA LJUBIL - DO ROBA.

Uroš Filip

UMRL JE ČLOVEK.

J'ai deux amours, mon pays et Paris.

UMRL JE ČLOVEK.

Mladi sonce se v nebo zaganja
od rasti pijano
razsiplje svoje sile vseokrog
od strasti pijano
se na mesto useda
se ob hišah opoteka

razbija okna
v alskah se umiva
po drevju skače
draži popke na vejevju
v parku zapeljuje rožo
da narcis zavistno rumeni.

Kakor vsepovsod
spet je tu pomlad.

Na uho mi udarja francoske besede
in se s slovensko domačo preplata;
ko tehtam zvok in teže obeh govorč,
se mi jezik vedno zapleta.

UMRL JE CLOVEK. ...

Rojan je 22. septembra 1896 leta v Ajdovščini v pekovski družini. Osnovno šolo obiskuje v Ajdovščini, resiko pa v Gorici. Tu se srečuje s ljudmi, ki vplivajo na začetek njegovega umetniškega ustvarjanja: Spazzapan, Logoj, Bravni dr. Pahor. Dela impresionistov mu posredujejo Medvedove in dr. Koršič. Sam sodeluje v dijaškem listu in razglablja o futurizmu. V sedmih letih srednje šole se prične ukvarjati s oljnim slikarstvom. Po zrelostnem izpitu se udeleži študija na krasnem pogorju, na Tirolekah, pri Stanislavovu v Italiji. Tu je ujet in dve leti preživi v ruskih taborih. Po Oktobrski revoluciji nastajajo številni skverci, vrne se v domovino. Čez leto dni se vpiše na umetnostno akademijo v Prago, družni se s Jakcem, Mesesnelom, Kozakom in Vidmarjem. Študij konča v Firencah, kjer opravi tečaj za bakrorez. Študije v grafično šolo na Dunaj, obiskuje tečaj večernega študija na Muzeju za umetno obrt. Od tu potuje v München, Berlin in Dresden.

1922 se naseli v Ajdovščini in prevzame domačo pekarno. V tem obdobju nastane večina njegovih slik in grafičnih listov. Spozna se z dr. Danilom Lokarjem. Vključi se v umetnostno skupino Kluba Mladih, v nji izmed vidnejših umetnikov sodelujejo se brata Kralj in Jakac.

1926 gre na prvo študijsko potovanje v Pariz, medtem mu umre oče. Nekaj let potuje po Italiji, nato se stalno naseli v Parizu in se uveljavlja z umetniško fotografijo.

Po poroki z Anne - Marie Guichard obišče Ajdovščino, rodi se mu sin Dominik.

Izda dokumentarni album Boj jugoslovanskih narodov za svobodo in ureja glasilo jugoslovanskih izseljencev v Parizu.

Po vojni se vrne v domovino ter kot direktor scene sodeluje pri prvem slovenskem filmu. Ursto let se ukvarja s prevajanjem slovenske literature v francoščino. Po mu umre žena, se za stalno naseli v Ajdovščini in prevaja v francoščino.

... 1954 se je ... v ročne kraje. ...

V École de Paris se je okoli njenih redko vidnih starejših mojstrov post-impresionistov, ožzannovceev, kubistov vrtelo vse polno mladih, nadarjenih, pa tudi udarjenih surrealistov. Od vseh strani sveta so se stekali v lovu za slavo, za denarjem, za žensko, za delom. Slava je trajala en dan, mesec, redka po več let; merila se je po številu vrstic kritike ali po pogodbah z galerijami in po vrednosti točke ali številke slikarja. Tragična usoda nedavno preminulih Mediglianija in Pascinaja je bila mnogim v vzpodbudo, pa tudi v pogubo.

Temperamentna Kiki, vihravo kmečko dekletko, modelka, pevka in plesalka, ter beneška contessa Monici s svojimi škandali sta po kabaretnih in stelijah do poznega jutra zabavali turiste in bohéme.

V montparnaških kavarnah sem srečal Merka, Mila, Savo, Uzelca, Avgustinčiča, Juneka, Ljubarjo, pesnika Drainaca, glasbenika Stolzera-Slavenskega in mnoge druge iz Jugoslavije, znane razstavljalce Salona neodvisnih. Naši medsebojni odnosi so bili pod vplivom mojega poslovanja z njimi. Iz slikarjev tovarišev so postajali moji klienti; začel sem fotografirati njihova dela.

V takih krčmah se je zvijalo življenje mnogih montparnassovceev. Poznal sem pa tudi take, ki so se po dolgi omami in bedi povzpeli do visoke slave in blaginje.

Z vso vnemo sem se oprijel fotografije, ki se je takrat borila za priznanje kot nova umetnost, bodisi s fotogrami Man Raya, kompozicijskimi elaborati Blumenfelda, bodisi s tenko čustvenostjo Brassaja ali s surrealizmom Dore Maar (Dalma - tinke Marković). Picasso jo je večkrat naslikal, medtem ko ga je kot večletna prijateljica učila čarodejstva tudi v fotografiranju. Na tem novem področju sodobnega izražanja sem upal, da se bom vsaj za silo obdržal na nogah, čeprav nasploh nisem bil posebno vnet za tehniko. Mučil sem se s teorijo optike bolj kot s njeno uporabo v fotografski praksi, to pa je bilo seveda napačno.

Leta 1954 me je zopet povleklo v rodne kraje. Radoveden sem bil posebno na spremembo v gospodarskem oziru med mojo šestletno odsotnostjo. Na prvi pogled sem videl še marsikaj slabega in šibkega, vendar sem kmalu opazil tudi razna izboljšanja v socialnem življenju. Najbolj sem se prepričal v do-

mači družini in pekarni. Kakšen red in mir med delom v primeri z velikim in nepotrebnim trpljenjem v prejšnjih časih!

Marsikatero pokrajino in kraje Slovenije bi še rad videl, pa nisem imel časa. V komaj poldnevni vožnji sem zadel ob Hrvaško in Italijo in tako premeril Slovenije od vzhoda do zahoda (samo na kratko so me povlekli z motorizirano dvo-konjsko močjo). Toda po Einsteinu je vse relativno. Ugotovil sem, da se v velikem lahko živi na male in v malem na veliko.

Ves zamaknjen sem si po Župančiču rekel: "Kje domovina si?" - "tu si, in ni ti meja!"

Na razvoj slovenske likovne umetnosti so najmočnejše vplivala dela, ki so nastala za časa njegovega delovanja v Ajdovščini in Ljubljani. V tedanjih slikarskih krogih je napravil velik korak s svoje poenostavljeno, močno izrazno umetnostjo. V svojih delih se je dotikal tudi socialne tematike (Sirota Pavla), čeprav so zanj značilna tudi tihožitja (Kruh, Tihožitje s hruško, Tihožitje s sadjem). Njegove pokrajine so enkratne (Log, Kovačeva žaga, Vipava, Ajdovščina, Pogled žez most).

Veliko se je ukvarjal tudi s portreti, med njimi so nekateri, ki predstavljajo za vsakega poznavalca kulture veliko doživetje (Moj oče, Milka, Čipkarica, Justa, Rusinja, Marij Kogoj).

Čudovito je znal upodobiti roke. Pri Kogojju skozi prste sili njegova neukrotljiva sla po glasbenem ustvarjanju, iz rok spoznamo njegove notranje napetost in čustvene prepade v njegovi duševnosti.

Rusinja ima vitke, gibke roke, ki predstavljajo mladost in slani. Potem so tu še težke in od dela zgarane očetove roke ali kot nasprotje tem dolgonohti in živčni Spazzapanovi prsti. Roke čipkarica in vseh njegovih likov so tako življenjske, izražajo vse slikarjeve občutke ob upodabljanju posameznika.

Breda velikega kulturnega utripa tedanje Evrope in vredni
množice umetniškega izražanja mu je uspelo obstati in na-
brtati novo pot, ki je izrazito izpovedna in human. S bar-
vami in čopičem nam je živo upodobil tedanje zatonle gostil-
niške radost, utesanjeno malomeščanstvo, trudne delavnice
preprostih ljudi, ter lirično lepoto kraške pokrajine.

Njegove tane, skrajno preproste ter hkrati zapletene, ter
njegov izrazit dar izpovedovanja nam slikajo preprostega
Slovaka, ki zna biti mil a tudi robot in ki nam govori brez
besed - s barvami.

Glas naše dežele je razsul po Evropi z mnogimi razstavanji
in prevodi slovenskih pesnikov od pričetkov pa do današnje
dobe.

Prva njegova knjiga "Na robu" opisuje njegovo pestro življe-
nje. Izšla je leta 1965 ter doživela velik odmev v slovenski
javnosti.

6. februarja 1968 izide v Parizu njegova odlična zbirka ver-
zov, znana po vsem svetu: "Crade des peintres", v kateri nam
v obliki ugank predstavlja pomembne slikarje vseh časov.

Leta 1969 je v Sloveniji izšel prevod tega dela, ki pa je
slikar izdelal na poseben način, da izzveni kot umetnina.

27. julija 1970 je izšla zbirka: "Gilllets rouges pour Paris
- Rdeči nageljčki za Paris". Francijo je seznanil z našimi
pesniki in njihovimi deli, ki govorijo o Parizu.

Pripravil je tudi zbirko: "Même un petit peuple chante", a
njenege izide ni dočakal.

PARIS KOŠOVELOVE BALADE
KRAJE IN PESNIKI RIVNI DRE, KI JO
FRANCIJA SOB PEVJOJONIM JEAN
KROVINE IZDAJA KOB ROJAK
KROVINE IZDAJA KOB ROJAK

V jesenski tihi čas
prileti brinjevka
na kras.

Na polju
že nikogar več ni,
le ona
preko gmajne
leti.

In samo lovec
ji sledi ..

Strel v tišino;
droben curek krvi;
brinjevka
obleži, obleži.

PRERIS KOSOVELOVE BALADE
IZŠLA JE V PESNIŠKI REViji DIRE, KI JO
V FRANCIJI POD PSEVDONIMOM JEAN
VODAIINE IZDAJA NAŠ ROJAK
VLADIMIR KAVČIČ

SREČKO KOSOVEL

BALLADE

DANS LE CALME AUTOMNAL
UNE GRIVE SURVOLE
LE KRAS.

SUR LES CHAMPS
TOUT LE MONDE EST PARTI
ELLE SEULE
VOLE
PAR DELÀ LES COMBES
ET LE CHASSEUR
LA POURSUT...

UN COUP DE FEU DANS LE SILENCE
UN MINCE FILET DE SANG JAILLIT
LA GRIVE
TOMBE SANS UN CRI.

PREPIS PREVODA, KI GA JE VENO PILON VKLJUČIL
V ZBIRKO »MÊME UN PETIT PEUPLE CHANTE«
ANTOLOGIJA SLOVENSKE POEZIJE BI IZŠLA LETOS

TEST *mirobolant de* MaCAN

TEXTURE *D D D* es *ph ph ph* é *nomé nomé nomé* N *es es es*

DUBIBIRUIT

FAIT *IT IT IT* DE *E E E* l'ART *T T T* DE *D D D* L'INC *NC NC NC* NsciEnt *NT NT NT*

LE *Mirivis* DES NATU *ATU* RGIÉS *S S S*
(Jean DUBUFFET)

VENO PILON : L'ORACLE DES PEINTRES 1968
(PRERIS)

PALETA PLEIN-AIRA
ROŽNATO ŽIVLJENJE
KOPALK-ŽENA BISERNE POLTI
PARIS SE RENOVIRA
V NJEGOVI LOŽI V SALONIH
& V MOULINU DE LA GALETTE
(AUGUSTE RENOIR)

Njegov Slepec Videc
je odprtih rok delil
v temi nakopičene barve
in jih prelit v sipine
skozi pajčolan
Savske pokrajine
(Richard Jakopič)

VENO PILON: ORAKELJ SLIKARJEV
(PREBIL)

Kaj je umetnost? Kaj obravnava? Kaj mora obravnavati? Z besedo umetnost stopamo v območje vprašljivosti, problem skušamo reševati s pomočjo takih ali drugačnih teorij, ki so se oblikovale v človeški zgodovini.

Umetnost je vezana na čustvo, domišljijo, iluzije, ugotavlja eno.

Umetnost je izpoved resnice sveta, umetnost je povezana s človekovo duhovnostjo.

Umetnost mora izražati veličino človeka in sveta v katerem živi.

Umetnost je vse, kar me obdaja, umetnost je predmet, termostofor, če mu odvzamem njegovo uporabnost, če ga gledam samo kot predmet, kot estetski izdelek človeka.

Umetnik ni samo umetnik, pesnik ali pisatelj ali slikar, temveč vsak človek, ki umotvor sprejme, ki ga bere ali gleda in ga s svojim doživljanjem spreminja v umetnino. Mnogi teorij, množica možnih odgovorov. Mnogi dvomov, ugotavljanj, trditvev. V Camusovem pojmovanju sveta se srečamo s tremi možnostmi človekove rešitve absurda sveta: religija, samomorom, revolte. Revolta, ki pomeni živeti življenje tako kot je, z vsemi njegovimi pojavi, napori. Camusova vizija sveta je kljub vsej absurdnosti sveta v katerem živimo, optimistična.

Naloga umetnosti je prikazovanje življenja takega kot je, z zavestjo revolte, z zavestjo upora absurdnosti.

Njen končni namen je življenjski, optimizem iskanja vrednot življenja v vsem kar nas obdaja.

Motiv je humanizem in, če se za trenutek nazremo v delo Verne Pilona, nam vsa njegova dela, prevodi, avtobiografija govorijo o življenju, o sveti trpkosti tega kar živimo in kar moramo živeti.

Umrl je človek, globok kot morje. Široko razprtih rok je sprejemal vase vse, kar mu je življenje naplavilo.

Njegova dela, prepojena z živo življenjsko slo, ki veje iz njih ga ohranjajo med nami. Spominjajo nas na njegovo vitalnost in optimizem, včasih nas posadijo tudi v grobo resničnost, ki pod njegovim čopičem izzveni v umetnino.

Življenje je minljivo a nihče se tega povsem ne zave, dokler nas ne zapusti nekdo, ki nam je bil drag kot človek in kot umetnik. Kakor listi odpadajo z drevesa matere umetnosti, ki jim je življenje dajala a tudi jemala. Z izgubo Dolinarja, Bevka in Piona je nastala med nami molčeča praznina.

SOCIALISTIČNA REPUBLIKA SLOVENIJA
OBČINSKA UPRAVA AJDOVŠČINA

Na podlagi 31. in 90. člena statuta občine Ajdovščina, 29. in 30. člena splošnega zakona o šolstvu ter 8. in 20. člena temeljnega zakona o zavodih je Skupščina občine Ajdovščina na žalni seji, dne 25. septembra 1970 sprejela naslednji

S K L 3 P

Odločba o ustanovitvi Gimnazije v Ajdovščini, ki jo je Skupščina občine Ajdovščina sprejela na seji, dne 5. maja 1966, se v 1. točki spremeni in dopolni takole:

"Ustanovi se srednja šola splošne smeri z nazivom GIMNAZIJA "VERNO PILON" AJDOVŠČINA.

2.

Ta sklep velja takoj.

Številka: 1-022-8/66-1970-P/v

Datum: 25/9-1970

PREDSELNİK
OBČINSKE SKUPŠČINE
Martin Grwič

GIMNAZIJA "VEVO PILON" AJDOVŠČINA

IZREDNO IZDAJO IZVIRA JE PRIPRAVIL UREDNIŠKI ODBOR:

GLAVNI UREDNIK: Darja Polanc

TEHNIČNI UREDNIK: Marko Slokar

ČLANI: Vesna Iljič

LIST OPREMIL: Etbin Bras

MENTOR: Prof. Dora Cigoj

RAZMIŠLJANJE O UMETNOSTI PRISPEVALA: Prof. Ivana Slamič